

„Nu contează cât trăiești, contează cum trăiești!” (Ana Aslan)

Anul 12 - Nr.3 (49) - septembrie 2025

Se distribuie gratuit

Revistă trimestrială
editată de Asociația Casa de Ajutor
Reciproc a Pensionarilor
„Ana Aslan” Brăila

De Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice

La MULȚI Ani, DRAGI SENIORI!

Această zi este specială pentru seniorii - vârstnicii din întreaga lume, cât și pentru noi toți, indiferent de vârstă, care avem obligația morală să-i prețuim și să ne bucurăm că în fiecare zi ei ne sunt alături. Chiar dacă neajunsurile sau problemele de sănătate îi afectează uneori, gândurile lor se îndreaptă întotdeauna spre binele copiilor și nepoților lor cărora le transmit respectul față de familie, de profesie, față de muncă, față de semenii, față de viață în general.

ADRESA:

Brăila, strada Nicolae Bălcescu nr.10

CONTACT:

 <https://www.facebook.com/carpbraila>

site: <https://carpbraila.ro/wp/>

 e-mail: carpbraila@yahoo.com

 Telefon/fax: 0239-614878

REDACȚIA

Președinte de onoare: **Ilie DUDULEA**

Redactor-șef: **Aurel HÂRJOGHE**

Consilier: **Traian POPA**

Secretariat: **Rodica GORGOVAN**

Redactori: **Ghinea MITREA,**
Marian GHEORGHE

Corectură: **Vergil MATEI**

Culegere texte și foto: **Florin Laurențiu BOȘNEAGU**
Tehnoredactare, design: **Ionel Gabriel MITREA**

Răspunderea pentru articolele publicate revine exclusiv semnatărilor

De Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice

La Asociația C.A.R.P. „Ana Aslan” Brăila

SPERANȚĂ, SPRIJIN, ÎNCREDERE

Speranța și Încrederea sunt darurile pe care As. C.A.R.P. „Ana Aslan” le oferă tuturor vârstnicilor cu care cei din conducerea asociației intră în contact în fiecare zi de lucru sau în împrejurări diverse, ascultându-le păsurile, suferințele, neajunsurile de tot felul. Multe, cutremurătoare și nenumărate sunt situațiile în care se rezolvă punctual durerile, cele mai multe legate de sufocarea materială la care sunt supuși: scăderea veniturilor, și așa extrem de redusă, devalorizarea acestora, adunarea anilor, traiul multora sub nivelul sărăciei, sănătatea precară, de multe ori la limita existenței biologice. Iată doar câteva dintre anomaliile unei vieți care, constituțional vorbind, se proclamă a fi decentă. Astfel, la această dată, nu mai puțin de 12.234 din cei

peste 35.000 de membri ai C.A.R.P. „Ana Aslan” Brăila au venituri minime, de cel mult 1.281 lei, alți 889 înregistrând venituri zero. Acestora și celor asemenea lor, de vreo câțiva ani, li se calculează, recalculează, răs-recalculează pensiile, dar pe rând mulți pleacă în lumea de apoi, însoțiți de declarațiile sfârșitoare, aiuritoare ale guvernanților „vom aplica
(Continuare în paginile 2-3)

MESAJUL Consiliului Director

Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice este specială nu doar pentru seniorii, vârstnicii din întreaga lume, ci pentru noi toți, cei care avem obligația morală să-i prețuim și să ne bucurăm că în fiecare zi ei ne sunt alături. Chiar dacă neajunsurile sau problemele de sănătate îi afectează uneori, gândurile lor se îndreaptă întotdeauna spre binele copiilor și nepoților lor, cărora le transmit respectul față de familie, de profesie, față de muncă, față de semenii, față de viață în general.

Folosind acest prilej de sărbătoare, Consiliul director al Asociației C.A.R.P. „Ana Aslan” Brăila, implicată fiind permanent în traducerea în viață a conceptului de „îmbătrânire activă” urează membrilor asociației, tuturor persoanelor vârstnice din comunitatea brăileană și din întreaga țară, zile senine, pace și mulțumire sufletească, dragoste de viață, împliniri și multă, multă sănătate!

»»»
Moment festiv. Înmânarea florilor și a unor cadouri vestimentare binevenite pentru sezonul friguros care urmează, oferit de către doamna Coroș Maria, membră a Consiliului director cu ocazia Zilei internaționale a Persoanelor Vârstnice, a marcat întâlnirea conducerii asociației cu doamna Georgeta Bălan, o istorie vie a asociației și o prezență neobosită în viața acesteia în ciuda celor 98 de ani pe care îi va împlini în curând, precum și cu doamna Alexandrina Ion pentru fidelitatea manifestată față de asociație în care s-a înscris în urmă cu 52 de ani, nelipsită de la evenimentele acesteia.

SPERANȚĂ, SPRIJIN, ÎNCREDERE

(Urmare din pagina 1)

legea, dar nu legea în vigoare, lege pe care o vom ignora după alegeri...”, că doar vă amintiți „oameni buni” politica promisiunilor valabile doar în campania electorală, „politică” recunoscută sfidător și cinic la cel mai înalt nivel!

Așteptați! Așteptați! Așteptați! Vom face, vom face, vom face! Vom face și vom dregre... Contributivitate, echitate, dreptate, demnitate, reunite toate într-un singur cuvânt: demagogie, ...softul este de vină, iar austeritatea provocată nu are nicio legătură cu cheltuielile uriașe pentru înarmare.... Acestea și multe altele sunt acordurile care au însoțit, numai în acest an de guvernare, în drumul lor mai presus de înaltul cerurilor, pe nu mai puțin de 1.015 membri ai asociației. Lor unde li se vor trimite măririle de pensii, la post-restant sau au guvernării vreun curier special?! Sau poate, dacă cei care tot socotesc și născocesc noi și fel de fel de formule de calcul a pensiilor au descoperit cumva vreun „card al vieții de apoi...” Cât mai pot aștepta cei 869 de membri ai asociației care au depășit vârsta de 90 de ani, pentru a nu mai aminti de cei 67 care depășesc vârsta de 95 de ani, 9 dintre ei atingând sau depășind suta?

Dintre aceștia, unui număr de 98 de membri, Consiliul director, în funcție de posibilitățile financiare ale asociației, a decis și în acest an să le acorde, cu prilejul Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice, o recompensă bănească, o manifestare de respect și prețuire, făcându-ne plăcere de a-i menționa cititorilor pe membrii noștri **Eugenia Stamuli**, **Georgeta Bălan** ori **Anghelina Oprea**, cea mai înaintată în vârstă fiind însă doamna **Constanța Vueric**, intrată în cel de-al 103-lea an de viață.

Fidelitatea față de asociație s-a constituit la rândul ei într-o modalitate de departajare în același scop, al recompensării materiale, a unui număr de 19 membri care au o vechime de peste 50 de ani. Putem evidenția în acest sens pe doamnele **Lidia Abdula**, **Lenuța Constantinescu** și **Floarea Lupu**, care au 53 de ani de la data înscrierii în asociație, dar și pe **Alexandrina Ion**, **Sevastița Coman**, **Vasilica Geantă** care le urmează cu 52 de ani vechime.

Prin raportarea la semnificația acestei sărbători internaționale, odată cu tradiționala urare de *La mulți Ani!*, Consiliul director îi asigură pe toți seniorii asociației de sprijin necondiționat, dorindu-le multă sănătate și puterea de a se bucura din plin de anii ce vor urma.

De reținut însă, că acordarea de ajutoare

bănești sociale nu este o activitate festivă, ancorată pe momente precum „ziua seniorilor”, ci ea se desfășoară continuu, numai în primele trei trimestre ale anului în curs beneficiind de sprijin, la cerere, 128 de membri fără venituri sau cu venituri minime. Și chiar dacă în aceste cazuri nivelul ajutorului a fost ridicat în acest an la 100 lei, subliniem, pentru o bună reprezentare a măsurii, că pentru aceștia sprijinul acordat depășește nivelul obligației de a depune o contribuție lunară ca membru asociat pentru întregul an.

Și totuși, mai amintim și alte ajutoare bănești nerambursabile de același nivel, acordate unui număr de 1.111 membri reprezentând cotă-parte din costul unor tratamente ori lucrări dentare, precum și al unor bilete de tratament balnear și desigur, ajutoarele de deces acordate urmașilor celor 1.459 membri decedați, acestora din urmă fiind diferențiate în raport de vechimea în asociație.

Desigur, o prezentare succintă a realizărilor perioadei în contextul crizei economice și sociale fără precedent, potențată fără îndoială de criza politico-guvernamentală, este totuși nedefinitivă dacă nu scoatem în relief cifrele înregistrate în acest an ca număr de

contracte de împrumut, 5.605 până la 30.09.2025, cu o valoare totală de 38.051.590 lei, dintre care 60 de contracte în care s-au acordat împrumuturi fără dobândă, dat fiind valoarea redusă a acestora, precum și nivelul mic al veniturilor individuale ale solicitanților, împrumuturi totalizând 46.230 lei. În perspectiva întregului an financiar, deși rezultatul înregistrat se află doar la limita satisfăcătoare, aceste cifre sunt totuși, **cea mai bună dovadă a realizării scopului principal al activității asociației noastre, respectiv incluziunea financiară ca o componentă a intrajutorării sociale, respectiv facilitarea accesului la finanțare a unor categorii de persoane care, în imensa lor majoritate, nu pot îndeplini criteriile pentru accesarea unui credit bancar.**

Pe acest plan, realizând că rambursarea deficitară a unora dintre creditele acordate este generată în special de greutatea familială ale unora dintre cei care au beneficiat de împrumuturi, în special de problemele de sănătate ori de gradul excesiv de îndatorare la alte instituții financiare bancare și nebankare care practică dobânzi extrem de mari etc, și mai

Și în acest an, doamna Anghelina Oprea ne-a întâmpinat cu aceeași distincție și ținută impecabilă ca în anii anteriori apreciind florile și recompensa ce i-a fost înmănată cu ocazia Zilei Internaționale a Persoanelor Vârstnice de către vicepreședintele asociației Aurel Hârjoghe și doamna Liliana Neacșu din partea asociației, îmbiați cu plăcinta preparată personal... dar și cu puțin sprijin din partea nurorii sale, Rica.

puțin de alte cauze, între care includem desigur pe cei delăsători sau „rău-platnici”, Consiliul director a manifestat o înțelegere necondiționată în stabilirea măsurilor care se impuneau. Indiferent de împrejurările invocate, pentru recuperarea sumelor de bani restante s-a acționat gradual, analizându-se fiecare caz în parte pentru identificarea unor măsuri reale de sprijinire, relansând împrumuturile prin acordarea unor termene de grație, reeșalonarea parțială a restanțelor, aprobarea unor compensări din fondul social și chiar suspendări motivate ale executărilor silită deja declanșate, cât și refinanțarea celor în derulare etc. Simpla notificare a datornicilor/giranților, de către compartimentul urmărire debite a rezolvat de cele mai multe ori cazurile înregistrate.

S-au evidențiat aceste câteva idei, dat fiind caracterul repetitiv al unor activități desfășurate în cadrul asociației. Și totodată se lansează apelul către toți membrii Asociației C.A.R.P. „Ana Aslan” Brăila să reziste în fața crizei morale, cea mai gravă dintre toate celelalte forme. Să fie alături de conducere, care se străduiește și, împreună cu colectivul de salariați, reușește să asigure continuitatea activității, respectiv asigurarea resurselor financiare necesare pentru îndeplinirea scopului pentru care este înființată, de a oferi, prin împrumuturi bănești la nevoie, membrilor săi - **Speranță, Sprijin și Încredere.**

*Vicepreședinte,
jurist Aurel HÂRJOGHE*

Miercuri, 1 Octombrie 2025, de Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice, la Matineul muzeal organizat de Academia Bunicilor și Muzeul Brăilei „Carol I” - Casa Colecțiilor Etnografice, domnul ec. Ilie DUDULEA, președinte-director executiv al Asociației Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Ana Aslan” Brăila - invitat special - a reiterat rolul asociației în viața comunității brăilene, readucând în discuție îmbunătățirea condițiilor de viață ale persoanelor de vârstă a treia, în contextul socio-politic actual, crearea unor programe viabile, care să sprijine persoanele vârstnice în diverse domenii, inclusiv în sănătate.

Reuniunea vârstnicilor care, în 1964, absolveau Liceul „Nicolae Bălcescu”

Evenimentul a avut loc weekendul trecut, la sediul Asociației Casa de Ajutor Reciproc (CARP) „Ana Aslan” Brăila, prin strădania juristului Aurel Hârjoghe, vicepreședinte al asociației și absolvent al prestigiosului liceu brăilean. Promoția 1964 a Liceului „Nicolae Bălcescu” s-a întâlnit, astfel, cu emoție, pentru a 11-a oară consecutiv, pe treptele celei mai vechi instituții de învățământ brăilene, pentru nelipsita poză de grup. Au mers mai apoi la sediul Asociației CARP „Ana Aslan”, unde au vizionat expoziția de radiouri a ing. Nicușor Popoacă, pasionat colecționar, „salvator de radiouri” și fondator al primului Muzeu al Radioului de la Brăila, cu peste 300 de aparate, toate funcționale. Nu puțini au fost cei care și-au revăzut, sâmbătă, 27 septembrie, radioul copilăriei.

REVEDERE DUPĂ 61 DE ANI

În cadrul întâlnirii emoționante și plină de semnificații, foștii colegi de la „Bălcescu” - sosiți din toată țara - au depănat amintiri și i-au pomenit pe colegii trecuți în eternitate, atunci când s-a strigat catalogul de acum 61 de ani, dar și pe dascăli care le-au îndrumat pașii în viață, începând cu distinșii profesori **Timotei Petride** și **Ștefan Mircescu**. Oaspeții au primit, totodată, diplome aniversare și cărți.

Prof. univ. dr. ing. **Radu-Nicolae Dobrescu**, membru al „promoției de aur” a LNB - 1964, le-a prezentat colegilor cel de-al treilea volum al romanului autobiografic „Meandre”, iar prof. **Jenică Chiriac**, scriitor, membru al Cenaclului Literar-Artistic „Casa Speranței” Brăila, a dat citire unei avizate recenzii a operei denumită generic „roman-fluviu”. Prof. Chiriac a prezentat primele două volume în cadrul întâlnirilor precedente ale promoției.

Tot sâmbătă, absolvenții Liceului „Nicolae

Bălcescu” Brăila - promoția 1964 au participat la o cină festivă, la restaurantul „Privighetoarea”, din Grădina Publică, unde s-au distrat de minune și au gustat din minunăția de tort pregătit special pentru acest eveniment. Totodată, a doua zi, au participat la o binevenită excursie pe Dunăre, cu nava de agrement „Ovidiu” a Consiliului Județean Brăila, amintindu-și cu nostalgie de minunații ani de liceu, precum, odinioară, nepieritorul Fănuș Neagu: „De câte ori, vara, merg la Brăila, orașul cu străzi domnești umbrite de tei, pe unde mi-am purtat pașii de adolescent năuc, de câte ori voi reveni, îl voi lovi cu un mac înflorit și c'un fir de sânziene, ca amintirile să n-o ia de-a rostogolul pe drumul ciulinilor, ca-n proza lui Panait Istrati. Iubesc cu deznădejde toate drumurile spre Acasă. Dacă se va păstra inima Brăilei Vechi, nepieritoare va rămâne în istoria și geografia țării...”. (**M.G., Obiectiv-Voce Brăilei, 30.09.2025**)

AMINTIRI

Deși spațiul tipografic al cotidianului brăilean a fost la fel de generos ca și superbe zile de toamnă prin care și natura pare că s-a alăturat bucuriei revederii, evenimentul merită câteva sublinieri cum ar fi mulțumirile adresate de participanți conducerii Colegiului Național „Nicolae Bălcescu”, care a înlesnit întâlnirea, foștii elevi revăzând sălile de clasă de care s-au despărțit în urmă cu mai mult de jumătate de secol, plecând să-și îndeplinească destinul pe cărările ce le-au fost hărăzite sau au gândit că ei și le-au ales, precum și mulțumirile adresate conducerii asociației care i-a primit cu brațele deschise, ca de fiecare dată, îndeosebi președintelui **Ilie Dudulea** și d-nei **Maria Coroș**, membră în Consiliul director al asociației, fără ca vicepreședintele să uite a adăuga la acest capitol pe ceilalți „colegi din comitetul de sprijin ad-hoc” (în foto, jos, reuniunea de la sediul As. C.A.R.P. „Ana Aslan”).

Un moment plin de semnificații l-a reprezentat strigarea catalogului pentru fiecare dintre cele patru clase, rămânând în actualitate constatarea că, citându-l pe „organizator”, „din păcate profesori și elevi, unii dintre noi, au plecat mai mult sau mai puțin firesc în lumea umbrelor, poate într-o lume mai dreaptă, fapt pentru care cei prezenți trebuie să ne continuăm cu orice preț drumul bucurându-se de revedere și de întâlnirile ce vor urma și sperând că vom avea alături în anii ce vor avea să vină și pe colegii pe care întâmplările vieții i-au împiedicat să fie prezenți la acest moment..., chiar dacă au fost și cazuri în care, din motive știute sau neștiute, flacăra speranței de a-i reîntâlni abia dacă a pălpăit în sufletul unora, acei câțiva absenți nemotivați la

Spre aducere aminte: Brăila, 2025

chemarea clopoțelului reîntâlnirii, la ora amintirilor. Este opțiunea lor, a acelor câțiva, dar ce păcat că flacăra s-a stins pentru cei care au plecat și nu vor mai putea veni niciodată”. Momentul pios de reculegere care a urmat a fost ceva firesc.

Nu putem să omitem mulțumirile adresate d-nei Violeta Craiu, membră a Uniunii Scriitorilor, scriitoare cu o bogată activitate în cadrul Cenaclului literar „Casa Speranței” și în plan redacțional în revista cu același nume a asociației gazdă a întâlnirii, elogios prezentată pe fondul donației făcute fiecărui participant din creațiile sale, mini-romanul documentar liric „Alidada” și

volumul bilingv „Muze sub aparențe”.

Încheiem subliniind ecoul deosebit avut în comunitate de articolul din cotidianul local de largă circulație amintit, postarea articolului pe Facebook înregistrând deja în câteva zile peste 1.300 aprecieri, 130 comentarii și alte zeci de redistribuiri, reținând în mod special mesajul liric transmis de poetul **Gheorghe Cârnu** prin cele două poezii cu temă asociată evenimentului, pe care le redăm în pagina a 5-a, nereușind să optăm pentru doar una dintre ele.

Grupaj realizat de Rodica GORGOVAN și Florin-Laurențiu BOȘNEAGU

REVEDEREA

Se strigă catalogul bătrâneții,
Și depănăm, cu drag, vechi amintiri,
Când fetele, dar mai ales, băieții,
Ne căutam în taină din priviri!

Tot mai puțini suntem prezenți în clasă,
Iar unii urcă scările cu greu.
Dar parcă viața pare mai frumoasă,
Și sper să fie astfel mai mereu.

Câtiva profesori demni ne onorează
Și ne ascultă cum ne lăudăm,
Dar ca să vezi și pentru ei contează,
Ce am ajuns și chiar ce hram purtăm!

Și poate că vreo două pietricele,
Și-o cărămidă, au zidit în noi.
Le mulțumesc prin versurile mele,
Considerându-i niște bravi eroi.

Un gând pios s-avem, în încheiere,
Pentru acei ce astăzi sunt absenți,
O lacrimă ne ștergem cu durere,
Că-n inimile noastre sunt prezenți.

E evident că nu se știe încă,
Și nici în bobi nu prea ai cum să dai,
Dar, peste ani, când vom fi toți pe ducă,
O să formăm o clasă chiar în RAI!

Haine de îngeri purta-vom cu plăcere,
Având pe cap, din lauri, coronite,
Uita-vom de ambiții efemere,
De bogății, de vicii și de fițe!

REÎNTĂLNIREA

Anul școlar e pe sfârșite,
Și ne grăbim la un banchet,
Emoțiile-s risipite,
Gândindu-ne la ziafeti!

Azi dascălii nu-s prea severi,
Erorile ne sunt permise,
Dar ne-amintim, parc-a fost ieri,
Când ne temeam de lucrări scrise!

O atmosferă tinerească,
Îmi șterge ridul de pe frunte,
Toți se întrec să povestească,
Pățanii vechi sau neștiute.

Zâmbete largi plutesc în jur,
Creează parcă dependență,
Și un sărut, în grabă, fur,
Așa ca în adolescență.

Ani mulți, în urma mea, azi sunt,
Lor mă supun cu umilință,
Nu-mi pasă că sunt prea cărunți,
Dar mă frământă o dorință:

Chiar și acum vreau o minune,
Doar TU, ISUSE mă-nțelegi,
Cred c-ai ghicit ce vreau a-ți spune:
Fă-i DOAMNE tineri pe colegi!

Clinica de recuperare „Ana Aslan” Brăila

Servicii de calitate, benefice pentru sănătate

Până la 30 septembrie 2025 la Clinica de recuperare „Ana Aslan” au fost efectuate 312 consultații de specialitate, din care 215 au fost gratuite. Au fost programați la proceduri de recuperare generalizate 200 de pacienți, membri ai Asociației C.A.R.P. „Ana Aslan”, acordându-se reduceri de minimum 25 la sută, în baza acordului de parteneriat pentru toți membrii asociației noastre, valoarea netă a reducerilor acordate pentru consultații și proceduri medicale totalizând 97.295 de lei.

Primim la redacție

Urmașii lui Hipocrat, heruvimi ai sănătății aflați în slujba semenilor

Un titlu, poate destul de pretențios, dar cu un mesaj puternic, cele câteva rânduri adresate de „beneficiarul L.B.” sunt onorante pentru parteneriatul promovat de asociație pentru a asigura funcționalitatea clinicii, o realitate benefică de necontestat, dar mai ales pentru activitatea Clinicii de recuperare medicală „din incinta curții CARP”, ca să îl cităm pe semnatar, așa cum o vom face și în continuare.

După precizările ca fiind necesară existența clinicii, „o realizare benefică venind în ajutorul pensionarilor, și nu numai..., un spațiu adecvat, dotat cu aparatură modernă, de ultimă generație”, semnatarul ne împărtășește din propria experiență că „în urma ședințelor de recuperare la această clinică a afecțiunilor

coloanei vertebrale prescrise de medic și îndeplinite cu sfințenie de personalul calificat, rezultatele nu au întârziat să apară..., mobilitatea vertebrelor coloanei s-a îmbunătățit substanțial, revenirea la o viață normală fiind evidentă”.

Seriozitatea, dăruirea, discreția și profesionalismul terapeuților îți creează din faza incipientă a procedurilor prescrise de medicul curant o stare de încredere și liniște.

În cuprinsul mesajului sunt inserate și câteva cuvinte cu iz omagial privind pe „savanta brăileană Ana Aslan, al cărei suflet s-a întors acasă odată cu numele atribuit clinicii”, semnatarul „L.B.” adresându-i „peste timp, cu adâncă plecăciune, în numele beneficiarilor, un Bun venit!”.

Dezvăluim cititorilor că modestele majuscule îl reprezintă pe sculptorul **Lăzăr Bobi** (foto sus), membru al Cenaclului „Casa Speranței”, în atelierul său de lucru, la finalizarea bustului savantei Ana Aslan, ce urma a fi turnat în bronz și instalat în curtea asociației care îi poartă numele.

Asociația Respectabilii în cooperare cu C.A.R.P. „Ana Aslan” Brăila prin deschiderea Clinicii de Recuperare Ana Aslan vă propune o serie de servicii realizate la cele mai înalte standarde, cu o echipă de terapeuți bine instruiți în arii precum:

**KINETOTERAPIE
FIZIOTERAPIE
MASAJ TERAPEUTIC
GIMNASTICĂ MEDICALĂ
GERONTOLOGIE
și GERIATRIE**

Brăila, cândva, o cetate inexpugnabilă

Aproape trei secole de stăpânire otomană au lăsat urme adânci în memoria colectivă a locuitorilor de la Dunăre, dar și edificii care, dacă ar fi fost astăzi în picioare, ne-am fi numărat printre orașele medievale cele mai frumoase și mai vizitate din Europa.

Ridicată în timpul vremelnice stăpâniri otomane în secolul al XVI-lea, Cetatea Ibrailei - de departe, cea mai puternică fortificație construită vreodată de turci în Țările Române - a fost făcută una cu pământul în urmă cu două sute de ani. A rămas doar hruba de pe Strada Cetății, vechea pulberărie devenită, ulterior, temniță pentru răufăcători și, mai apoi, depozit pentru budanele cu vin de la Vinalcool. Casa Turcească de pe Strada Justiției, monument istoric, stă și ea mărturie a Brăilei de altădată.

Acea Cetate a Brăilei avea cinci rânduri de fortificații și peste 200 de guri de foc, atunci când a fost asediată, pentru ultima dată, la 1828, de oștile mult mai numeroase ale Imperiului Țarist. Trei ani s-au chinuit cuceritorii s-o dărâme, folosindu-se de 3.000 de salahori, spun documentele aflate în Arhivele brăilene. Turcii s-au răzbunat un secol mai târziu, demolând Monumentul de pe Alea Kiseleff, atunci când Brăila a intrat sub ocupație germano-bulgaro-turcă, în anul 1917.

Bastion cum nu s-a mai văzut în Imperiul Semilunei

Ctitorită de măritul sultan Soliman Magnificul, între anii 1540-1541, când Brăila și satele dimprejur au intrat sub stăpânire otomană, Cetatea Brăilei avea, potrivit documentelor de epocă, nu mai puțin de cinci rânduri de fortificații, care să-i permită să reziste la asedii îndelungate, până ce oștile cele mari ale ienicerilor și spahiilor vor fi sosit de la Stambul, să dea piept cu atacatorii. Nu-i de mirare că aici se adunau bogățiile Țărilor Române, înainte să fie încărcate în corăbii și să plăce către Cornul de Aur.

Cetatea era așezată în nord-estul urbei de azi, aproape de Dunăre, nucleul ei fiind în zona delimitată astăzi de străzile Citadelei, Cazarmii, Militară și B-dul Sulinei. În centru, avea o incintă pătrată, construită din piatră, cu patru bastioane semicirculare armate cu tunuri. Era ultimul punct de rezistență al garnizoanei și păstra în interior pulberăria, depozitul de provizii, cazarma ienicerilor, moscheia și trei fântâni care să le asigure apă apărătorilor. Al doilea rând de fortificații era construit din bolovani de piatră aduși de peste Dunăre, din Dobrogea, în jurul căruia șerpuia un șanț zidit cu lespezi. Întărirea dispunea de o singură poartă și de o punte mobilă peste șanț. A treia întăritură, de formă pentagonală, avea cinci bastioane cu câte zece tunuri fiecare, șanț și două porți, iar cea de-a patra era constituită dintr-un parapet de pământ și

lemn, prelungit într-o latură până la Dunăre. Fortificația înconjura primele trei rânduri de ziduri.

Aflat în sudul cetății, orașul propriu-zis era apărat de un val de pământ amplasat pe traseul actualului Bulevard Alexandru Ioan Cuza și de un șanț adânc (pe care se află acum Strada Unirii). Uriașa fortificație, a cincea, dispunea de șapte bastioane pe care turcii amplasaseră numeroase tunuri. Străzile Bastionului și Bateriei de astăzi indică locul unor asemenea bastioane. Numeroasele tuneluri (hrube) căptușite cu cărămidă porneau din citadela inexpugnabilă, descrisă mai sus, și permiteau accesul către fortificațiile exterioare (redute), la Dunăre, dar și în spatele armatelor invadatoare care asediau Brăila și care puteau fi, astfel, atacate, la

rândul lor. În timpul asediului de la 1828, când Brăila avea să se confrunte cu o armată uriașă, de zeci de mii de oameni, conduși de marele duce Mihail Romanov, Cetatea Brăilei era apărată de 8.000 de ostași și 278 de tunuri, care au semănat moartea între atacatori. Nu e de mirare că turcii au rezistat vreme de șapte luni asediului.

Pe timp de pace, garnizoana Cetății Brăilei avea în jur de 1.500 de ieniceri și 1.000 de spahii, însă, în caz de asediu, se ajungea la peste 8.000 de oșteni, la care se adăugau locuitorii urbei, turci, capabili să poarte arme și să lupte cu inamicul. În secolul XVIII, spun cronicile, înainte să fie cucerit, Ibrailul avea peste 2.500 de case de orașeni. Orașul adăpostea, de asemenea, reședința nazărului (guvernatorul otoman), moschei, depozite de cereale și mărfuri pentru export, precum și biserica Mitropoliei Proilaviei. E bine de știut că turcii nu le-au interzis niciodată brăilenilor să se închine Lui Dumnezeu după legea străbună sau să facă negoț cu ceilalți creștini. Dimpotrivă.

Dărâmată cu 3.000 de salahori

Potrivit istoricilor și arhiviștilor brăileni, Cetatea Brăilei a fost cucerită de șase ori în cele trei secole de existență, de cele mai multe ori prin capitularea garnizoanei: la 1595, de către banul Mihalea (brăilean de origine), mâna dreaptă a domnitorului Mihai Viteazul precum și în anii 1711, 1770, 1791, 1809 și 1828. După ultimul

Cetatea Brăilei

asediu al Cetății Brăilei, petrecut în vara anului 1828, trupele rusești care au cucerit-o au decis să o facă una cu pământul, pentru a nu intra din nou sub stăpânire otomană și pentru a nu mai servi ca punct de rezistență. Regretatul arhivist brăilean Gheorghe Iavorschi, fiu al unor refugiați polonezi stabiliți la Brăila, consemna: „Din documentele de arhivă ale Brăilei reiese că au fost aduși 3.000 de salahori cu «lopeți de săpat, cazmale de her și topoară», care, până la 1831, au demolat fortificațiile până la nivelul solului. A rămas neatinsă pulberăria cetății (de pe Strada Cetății nr. 43) - o încăpere subterană lungă de 54 de metri, utilizată în sec. XIX ca temniță, iar în veacul al XX-lea ca depozit de vinuri. Hrubele au fost, în mare parte, astupate cu dărâmurile cetății, dar s-a păstrat «poterna», gura de tunel din partea estică a Grădinii Publice”.

Astfel de hrube - unele dintre ele construite pe două sau trei niveluri - au mai rămas și în alte zone ale orașului, între B-dul Cuza și Dunăre, cea mai mare parte a lor fiind astupate în jurul anului 1950, din dispoziția autorităților comuniste. Se spune că hrubele traversau chiar Dunărea și ajungeau până la Ghecet.

În amintirea victoriei câștigate la Brăila, în anii 1828-1829, oștile rusești au ridicat un Monument triumfal, în pâcul de pădure care-i poartă astăzi numele. În vârful, trona crucea înfiptă în semiluna turcească, iar Monumentul era străjuit de tunuri capturate în timpul asediului, de la otomani. Peste aproape un secol, la 1917, pe vremea ocupației germano-bulgaroturce din Primul Război Mondial, Monumentul a fost, la rândul său, ras de pe fața pământului. Bătrânii povestesc că așa s-au răzbunat turcii pentru înfrângerea suferită la 1828 și pentru dărâmarea Cetății Ibrailei - mândria Valahiei îngenuncheate de măritul Soliman.

Marian GHEORGHE

O poveste fără sfârșit

Perpessicius par lui-même

«Ciclul de „Provinciale”, din care am tipărit două, I-a și a VII-a, este legat de „natala” schelă de la Dunăre, ilustrată nu numai de muza populară, care a creat balada Chirei Chiralina, dar și de un număr de literatori, pe care, plecând de la exemplul poetului Archias, plectat de Cicero, i-am socotit, băștinași sau coloni, nu o dată (*quia poetae fuerunt*), cetățeni de onoare ai urbei, și-n rândul cărora iau loc printre primii **Ștefan Petică, Panait Cerna, Leon Feraru, Panait Istrati, Camil Baltazar, Mihail Sebastian, Ury Benador, Mihai Dragomir**. Pentru unii dintr-înșii, Brăila e și astăzi frumoasa încă adormită dintre sălcii, pe care n-au apucat s-o trezească la viață în filele de mătase ale poemelor lor în proză sau versuri, cu toate că s-au îmbătat de răsăriturile și amurgurile ei, de poezia ei vetust-orientală și de mireasma ușor amară a salcâmlor ei. Cine a avut însă norocul să citească corespondența lui **Romain Rolland** cu **Panait Istrati**, și mai cu seamă epistolele dintâi, în care sihastrul din Elveția își clama uimirea, descoperind în cartea de debut a singularului „Gorki balcanic” una din sursele inedite ale fabulației orientale, va înțelege și starea noastră de spirit, când, la timpul acela, surprindeam în paginile Chirei Chiralina nu numai peisajul familiar al mahalalelor noastre, dar și atmosfera, cu oamenii, cu tabieturile și cu aventurile lor..

Acestui oraș, cu atât de strălucite blazoane, din care am evadat cu jumătate

de veac și mai bine în urmă, dar la care ne-am întors din când în când, pentru scurte răstimpuri, ca un fiu risipitor, vrăjit de-o gorgonă, ne gândim a-i închina ultimele noastre poeme, acel proiectat ciclu de „provinciale”, din care oferim cetitorului, deocamdată, două imagini.

Pentru cetățeanul de astăzi al Brăilei (...) evocarea

târgului de acum jumătate de secol s-ar putea să nu fie lipsită de pitoresc. Dar chiar și altminteri, pentru copilul ce s-a desfășurat în oceanul de mușetel al promontoriului, pentru adolescentul care a rătăcit într-amurg pe aleile cu roze ale parcului public și pentru tânărul care a cunoscut farmecele tunelului de sălcii împletite, al Corotîșcăi, a reurca la izvorul acelor emoții este o obligație de onoare...

De aceea, călăuzit de Amintire, ca de o altă Antigona, asemeni lui Oedip peregrinând tenebrele, voi reînvia nu numai ecoul stărnit al caldarâmului inegal, zaimful de șofran și de hermină al aurorei și al iernilor scitice, diamantele de seară și de dimineață ale luceafărului, crizantemele din port ale luminilor electrice, dar și icoana stihuitorului prezumtiv, pipăind cu toiagul anilor ulițele: din mahalaua noastră, față în față cu Dunărea și cu transatlanticele inaccesibile, până la scumpele umbre, ce adastă cuminți în cimitirul de la marginea târgului». (**Perpessicius, Opere 1, Poezii**, Editura pentru Literatură, București, 1966, pp. 9-10). Iată mai jos o ilustrare a dragostei față de urbea natală în poezia

„Mirajul planului orașului Brăila”

*Brăila-și desfăcuse un plan în evantaliu,
Cu boare de zefiruri pe bura tristei toamne,
Și palpita de viață și cel mai mic detaliu,
Ca nestemate prinse pe sânul unei doamne.*

*Din vale portul urlă - un tartar de catarguri
Hamali în zdrențe-n cârcă duc aur - saci de grâne*

*Aceste bastimente porni-vor mâine-n larguri,
Iar ei le vor petrece din ochi și vor rămâne.*

*Dar Dunărea cuminte, cu valurile-i calme,
Acestei fierberii pune o pașnică surdină
Și-n bărci pe cari le saltă lopeți proptite-n palme*

Te duce-n umbra bălții și grijile-ți alină.

(Perpessicius, 1917)

Consemnări de profesor
Ioan MUNTEANU

Corăbii în portul Ibrailei

Copiii noștri la un nou început de an școlar

Dincolo de controversele din învățământ care au marcat acest septembrie 2025, noul an școlar a început la fel ca și în anii anteriori pentru tânăra generație care a luat loc în bănci. Emoții și curiozitate pentru cei mai mici care au intrat în sălile de clasă, bucurii ale revederii manifestate de ceilalți elevi, preocupări deosebite pentru dascăli și părinții copiilor la acest nou început.

Scoala a fost, este și va fi elementul esențial al educației fără de care nu se poate vorbi despre civilizație și progres social. Iată însă că, referitor la acest proces educațional au apărut păreri diferite cum trebuie înfăptuit.

În cele de mai jos, **Ioan-Aurel Pop, Președintele Academiei Române**, trage un semnal de alarmă în legătură cu intenția așazișilor „reprezentanți ai noilor generații”, care vor ca, în școală, să se dobândească nu cunoștințe, ci numai „deprinderi, tehnici de viațuire și de supraviețuire, modalități de adaptare la mediu”.

MANIFEST pentru educație

„Ce rost mai are să știe absolvenții teorema lui Pitagora, volumul sferei, scrisul și cititul, Creangă și Eminescu, franceză ori spaniolă, mecanisme simple și vectori, compoziția chimică a materiei, viața plantelor și animalelor, Renașterea și umanismul, marile descoperiri geografice, deosebirea dintre Munții Alpi și Munții Anzi sau dintre limba latină și America Latină?

Există mulți oameni astăzi, mai ales dintre reprezentanții noilor generații, care nu simt niciun fel de handicap în lipsa lor de cultură, în ignoranța lor, în mintea lor vidată în mod intenționat și care - educați pentru contingent și obișnuiți cu trăirea clipei - vor ca, în școală, să se dobândească nu cunoștințe, ci numai deprinderi, numai tehnici de viațuire și de supraviețuire, numai modalități de adaptare la mediu.

Adaptarea omului la viața curentă pe

care o trăiește nu s-a făcut niciodată prin discipline practice care să le excludă pe cele considerate „teoretice”, ci prin teorie serioasă, care să explice bine viața cotidiană. De aceea, a spune că matematica este inutilă, fiindcă elevii nu vor folosi, niciodată, în viață, integralele sau limitele este un nonsens.

Matematica este prezentă în toate fibrele omului contemporan, în toate

evenimentele vieții cotidiene, dar ea trebuie studiată în școală ca să poată fi folosită. Altminteri, devin problematice chiar măsurarea unui teren, exprimarea unui procentaj, regula de trei simplă sau transformarea hectarelor în kilometri pătrați.

Veți spune că toate astea le face acum computerul. Fals!

Le face omul cu ajutorul computerului, iar dacă omul face acest lucru în mod mecanic, fără să înțeleagă și să poată explica ce face, atunci, omul contemporan a ajuns, deja, un mecanism, încetându-se mai fie om.

La literatură, un elev nu mai poate citi toate romanele importante ale omenirii sau ale românilor și nici nu mai acceptă să preia mecanic opiniile criticilor și istoricilor literari și să le învețe pe de rost. Dar asta nu-i dă cuvânt să spună că literatura secolului al XIX-lea - de exemplu - este desuetă și să pretindă în programele școlare texte sportive, reportaje despre catastrofe naturale, regulamente și instrucțiuni etc. în locul textelor literare.

Lectura clasică se poate completa cu filmul inspirat din literatură (și se poate îmbina arta literară cu arta cinematografică). În locul textelor plicticoase din criticii consacrați, se pot face dezbateri și se pot ghida elevii spre descoperirea, de către ei înșiși, a sensurilor unui text literar. Dar nu se poate înlocui textul literar cu textul banal!

Firește, anii autrecuți și școala este obligată să țină pasul cu viața, dar nu aruncând peste bord

valorile reale în favoarea unor iluzorii. Iar programele europene, naționale sau locale de educație sunt foarte importante, dar nu de ele ducem lipsă, în primul rând, ci de aplicarea legilor existente, de scoaterea educației din statutul de „Cenușăreasă”, de tratarea cu seriozitate a școlii. Altminteri, vom distruge, fără bombe și fără pandemii, dar, pas cu pas, acest popor”.

ȘCOALA

- între prejudecată și reformă

**Profesor Nicolae BĂCANU, membru al
Cenaclului Literar-Artistic „Casa Speranței” Brăila**

Larg câmp de dispută filosofică, teologică, morală, socială, politică, școala continuă să suscite interesul întregii opinii publice, de la avizați și cunoscători direct implicați, până la amatori, chibiți și politicieni. Iată de ce ne confruntăm cu o sumedenie de abordări, unele mai mult sau mai puțin înțelepte, altele, evident, de neacceptat.

Bunăoară, educația creștinului pornește de la înțeleapta parabolă a semănătorului, budiștii vorbesc despre meditație, islamiștii privesc educația în spiritul versetelor Coranului, șintoiștii propovăduiesc cultul strămoșilor și, fie și numai din punct de vedere religios, lista poate continua. Urmează alte și alte abordări din varii domenii care se străduiesc cu o încredințare demnă de o cauză mai bună, să pieptene suvoaiele care răsfăță cascada cunoașterii, încercând aberant să le despartă. Inutil să mai subliniem faptul de bun simț, că numai împreună apele cunoașterii pot inunda tărâmul conștiinței.

În fond, educația nu înseamnă doar școala în accepțiunea sa clasică. Este tumultul care pornește, cuprinde și ajunge să stăpânească orizontul copilului. Cum se poate realiza? În ce constă oare? În mod sigur, cuvântul, poate imitația și, de ce nu, ludicul. Variante acceptabile, adevărul ca formă, frumosul ca

fond și rădăcină a speranței, mitul tinereții fără bătrânețe descoperit în răsăritul soarelui și în freamătul neconținut al mării. Regula simplă este că există această dorință ancestrală a omenirii de a transmite, de a comunica, de a recrea în mintea urmașilor propriile valori și năzuințe smulse, desigur, din gândul Demiurgului.

Evoluând în timp, educația devine instituție și se metamorfozează în școală, educatorul este, pe rând, sculptor de suflete și apoi grădinar al gândurilor pentru tinerele mlădițe, dirijor procesând sacra armonie a devenirii.

Etern vrăjiți de strălucirea soarelui care luminează, hrănește și dezvoltă, oamenii au asociat constant valoarea diamantelor, pietrelor prețioase, aurului. Concepem valoarea ca semn strălucitor care indică direcția. Fiecare discipol își extrage propriile pepite din filonul comun al culturii universale. Cine este, în fond, învățătorul demiurg, dacă nu purtătorul de lumină, cel care naște scânteia, înalță flacăra și dăruiește strălucirea. Armele sale ar trebui să fie înțelepciunea, cuvântul și privirea și, mai presus de toate, sufletul, obligatoriu incandescent și radiant. Doar astfel, dascălul va avea puterea de a-și zămisli opera.

Sculptorul nu are întotdeauna șansa de a dăltui în lemnul sau piatra preferată, marii compozitori ai lumii au compus adeseori la comandă pentru iluștrii potențați ai vremii, pictorul își înmoaie penelul întâi în suflet și apoi în vopselurile care îi vor colora sentimentele, nu întotdeauna admirabile. Lucrul cu plămada vie este extrem de împovărat. Zestreii genetice i se suprapun rigorile și cutumele uneori traumatizante ale familiei, mediul social adesea ostil, astfel încât școlarul pășește în clasă asemeni copilului care, rătăcit pe plajă, încearcă să-și descopere urmele pașilor în nisipul spălat de talazuri.

Cât de bine este ancorată, astăzi, educația în formarea valorilor? La drept vorbind, nu poți dăruia dacă nu posezi. Altfel spus, nu poți crea dacă nu ești tu însuși un rezultat al creației. Nu poți forma dacă tu însuși n-ai fost suficient format. N-ar fi deloc greșit dacă am încerca, în condițiile debordantei societăți informatizate, imigrației scăpate de

sub control și efectului uneori devastator al mass-media, să începem mult trâmbițata reformă a învățământului cu reforma reformatoilor, cu alte cuvinte, a diriguitoilor acestui proces și, de ce nu, înaintând pe filieră, a castei dascălilor. Mult discutatul examen de titularizare nu reușește în suficientă măsură să facă o corectă triere a educatorilor, învățătorilor, profesorilor, formatorilor de opinie și de valori de mai târziu. Neîndoios, este nevoie, în acest dificil proces, de răbdare, intuiție, observație pertinentă și, mai apoi, de o serioasă pregătire a formatorilor. Dacă, însă, aceasta din urmă se realizează în varianta on-line, utilizând derizorii platforme abandonate deja în țările de bun simț ale lumii, atunci avem de-a face cu o inutilă cheltuială de timp și energie. Teoria bunului simț spune că avem nevoie de oameni pentru a forma oameni. Altfel spus, on-line educația devine obstinație. Când clipirea monotonă a bitului înlocuiește cuvântul viu, educația se cantonează între limitele cazone ale binelui și răului. Nuanțările dispar și judecata funcționează extrem de sumar. Atât dascălul cât și, mai cu seamă, discipolul său de mai târziu, vor accepta regulile jocului în mod mecanic, fără a le mai supune propriilor lor judecăți de valoare. Poate părea paradoxal, dar îndoiala este, în mod cert, un factor de progres în istoria umanității, iar computerul nu discernе decât în sistem binar. Bitul trebuie să fie combustibilul și, în niciun caz, motorul gândirii discipolului.

Astăzi, primii protagoniști ai istoriei umanității, Adam și Eva, ademeniți în păcat de fructul cunoașterii și izgoniți din paradis, au fost înlocuiți de zeci de seminții, sute de popoare, miliarde de oameni. Asemeni strămoșilor biblici, continuând o dureroasă tradiție, odată alungați din raiul primordial, oamenii vremurilor noastre ajung să fie astăzi alungați din propria țară, fie din pricini politice, fie din motive militare sau religioase, fie din cauze economice adesea dificil de înțeles. Ajungem, astfel - a cui e vina? - la lumea bolnavă a copiilor fără părinți și a părinților fără copii. Când tatăl copilului este înlocuit de către Money Gram, iar mama de către WhatsApp, cum mai putem vorbi despre civism stingherului adolescent sau naivului puști care așteaptă cu sufletul la gură revederea părinților, între Sărbătorile Crăciunului și Săptămâna Patimilor? Este un adevăr indubitabil faptul că părinții nu pot fi nicicând înlocuiți. Mângâierea mamei nu poate fi înlocuită nici de „Iphone”, nici de multitudinea de rețele de socializare, nici de pachetele sosite prin Easyway, palidă promisiune de dragoste părintească înstrăinată.

Trăim în Uniunea Europeană, dar acest fapt n-ar trebui să ne răpească sentimentul național, civismul, dragostea de casă, de stradă, de urbe, care, deși nepoleite și nefardate, trăiesc în sufletul nostru, amintindu-ne permanent de casa bunicilor, de biserica din cartier, de școala în care am învățat alfabetul.

Altfel spus, Barcelona va fi mereu departe de Brăila, Milano nu va fi nici pe departe pe coordonatele Sucevei, la Londra fi va veșnic ceață pentru bucureșteni, iar Berlinul va rămâne mereu străin și rece pentru locuitorii plaiurilor mioritice, și aceasta nu neapărat datorită lipsei de profesionalism a meșterului Manole. Deși cetățeni cu toții, rămânem veșnic mai puțin cetățeni decât ceilalți. Iată motivul pentru care copiii noștri trebuie să-și cunoască, preponderent, limba, țara și istoria și mult mai apoi să primească informații obiective despre aiuritoarele minuni ale Apusului, care, deocamdată, nu țin de foame nimănui. Pentru a deveni veritabili cetățeni europeni, trebuie mai întâi să vorbim românește, să învățăm românește, să trăim românește, în fapt, să gândim românește, fără să ne rușinăm de acest lucru.

Copacul din fereastră

Profesor Constanța MUNTEANU

Privesc pe fereastră. Este una dintre marile mele plăceri. Și, deși privesc afară, mi se întâmplă, prin geam, să mă uit în sufletul meu și chiar al lucrurilor.

Fiecare fereastră își are copacul ei. Al meu, plopul, îmi vestește ploaia, viscolul, întoarcerea păsărilor. Îmi aduce vești despre ceea ce este pe afară. Îl privesc cu drag cum este desenat pe cer cu crengi subțiri și mlădioase. Cele din vârf transmit suratelor mai de la poale un tremur ușor, ca un fior muzical. Duhul primăverii strâns în plopul meu îmi dă speranța că, în curând, va sosi anotimpul reînnoirii.

Uneori, privindu-l, mă întreb cum de nu uită să îște în fiecare an aceleași frunze și aceiași măștișori? Ce-ar fi, într-o primăvară, să apară în el frunze de castan sau flori de tei? Calda lui memorie îmi face de rușine gândurile năstrușnice.

Rezemându-se pe fiecare mugur al plopului meu, văzduhul vine mai aproape. Îl privesc uneori la lumina lunii. Atunci deslușesc aura lui însuflețită, văd cum se plămădesc în pulsul neîntrerupt al sevei culorile și parfumurile viitoare. Simt cum gânguresc frunzulițele încă în lapte, galaxii de clorofilă în care pulsează veșnicia. Uneori, când negura toarce fuior și îl încurcă printre ramurile lui, plopul meu se îmbracă în promoroacă și îmi pare o uriașă și strălucitoare floare albă. Acum, pare că doarme și îmi vine să râd auzindu-i visele prin aer: ba că un convoi de nori de argint îi va atinge creștetul, ba că greaua sferă a soarelui se va dizolva în frunzulițele lui firave...

Ploaia din zori a despletit șuvoaiele apelor. Pe cerul limpezit, soarele aruncă tremurătoare eșarfe roșgăv. Înainte de a-și porni drumul pe boltă, stăpânul luminii face, în fiecare dimineață, un nepermis de lung popas în coroana plopului meu: îi aprinde până în vârf ramurile, trezește cântecele din cuiburi, eliberează miresmele ascunse în frunze, dă cale liberă sevei prin miile de pori. Împinși la marginea orizontului, norii lasă cerul în suave flori de măr. Și parcă tot și toate se retrag, lăsând în prim-plan maiestuoasa îmbrățișare a soarelui. Din căldura ei se va mai naște, în noua primăvară, încă un cerc în tulpina plopului meu.

Când mugurii vor da năvală și va porni frunza ca niște aripi de albină, voi fi, desigur, tot la fereastră. Orice lucru bine făcut are nevoie de martori credibili care să trâmbițeze prin lume ce-i frumos și bun. Voi înălța și eu laudă frumosului copac.

Și, poate, glasul meu fericit se va uni cu ciripitul păsărilor pentru a slăvi minunea din fereastră, pentru că fiecare fereastră își are copacul ei.

„La seceriș”. Pictură de Dumitru Ștefănescu-ȘTEF

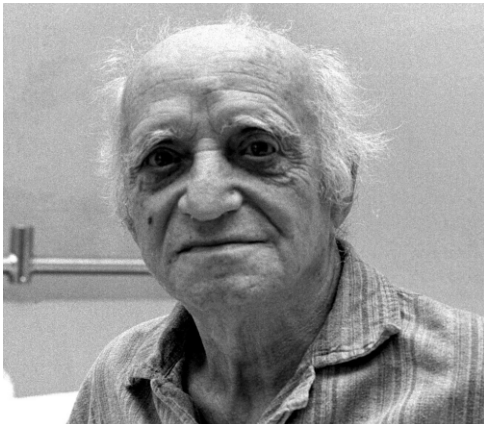
Nicolae Carandino

Ziarist, cronicar, traducător și memorialist

Nicolae Haralambie Carandino (născut 19 iulie 1905, Brăila - decedat 16 februarie 1996), a fost unul dintre cei mai străluciți ziariști, cronicari plastici și dramatici, traducători și memorialiști pe care i-a dat România secolului XX. Chiar a doua zi după lovitura de stat de la 23 august 1944, Carandino - el însuși membru marcant al Partidului Național Țărănesc - a primit din partea liderului PNT, **Iuliu Maniu**, sarcina deloc ușoară de a edita noua ediție a ziarului *Dreptatea*, care fusese interzis în timpul administrației Mareșalului Ion Antonescu. Potrivit istoricilor, sub coordonarea brăileanului Nicolae Carandino, *Dreptatea* a devenit cel mai important ziar al opoziției democratice anticomuniste, fiind, însă, interzis de două ori de către noile autorități aflate în slujba trupelor sovietice de ocupație.

Nicolae Carandino a avut mult de suferit din pricina convingerilor sale politice. A fost internat în Lagărul de la Târgu-Jiu în anul 1942. Arestat în 1947, ca urmare a *înscenării de la Tămădău*, ziaristul a fost anchetat, judecat în așa-numitul *proces al fruntașilor Partidului Național-Țărănesc* și condamnat, în același an, la 6 ani de temniță grea, 2 ani de degradare civică, confiscarea averii și 1.000 de lei cheltuieli de judecată. În tot acest timp, soția sa, celebra actriță **Lilly Carandino**, i-a fost alături și a suferit împreună cu el.

Aflat în închisoarea de la Sighet, Nicu Carandino l-a îngrijit pe Iuliu Maniu în ultimele luni de viață, fiind martor la agonia și moartea marelui om politic român. Înainte de a pleca la ceruri, Maniu i-a împărtășit *testamentul politic* și *testamentul religios*, publicate mai târziu, după căderea dictaturii comuniste, în cartea sa de memorii, *Nopti albe și zile negre. Memorii din închisorile și lagărele comuniste*. Carandino a

fost deținut, în realitate, 9 ani, ispășindu-și așa-zisa pedeapsă în închisorile din Galați, Sighet și București. După ieșirea din pușcărie a avut domiciliu forțat, până în anul 1962, în Bărgănul Brăilei, la Bumbăcari și Rubla. Toți acești ani pierduți și suferințele îndurate îi vor modela, definitiv, personalitatea.

După o tăcere de aproape 19 ani, supravegheat îndeaproape de autorități, Nicolae Carandino revine în presă cu strălucite cronici teatrale, plastice și traduceri. Memoriile sale de după anul 1944 au circulat clandestin în mediile literare din țară, fiind publicate, pentru prima dată, în volum, la Editura *Dreptatea*, din New York, sub titlul *Zile de istorie* (1986). După cum a explicat Paul Lăzărescu, prietenul lui Carandino și deținătorul manuscrisului original, *Zile de istorie* nu era titlul dat de autor, care a intitulat, de fapt, lucrarea *Nopti albe și zile negre. Memorii din închisorile și lagărele comuniste* (vezi ediția îngrijită de Paul Lăzărescu și

publicată în anul 2017 de către Fundația Academia Civică).

Nicolae Carandino a absolvit Liceul *Nicolae Bălcescu*, din Brăila, în anul 1923 și dreptul, la Universitatea București (1926). A urmat, de asemenea, trei ani de doctorat la Paris. A fost prim-redactor la publicațiile *Facla* (1930 - 1938), *Credința*, *Lumea românească*, *Reporter*, *Azi*, *Floarea de foc*, *Dimineața*, *Curentul*, *Rampa* (redactor șef, 1942 - 1945), *Bis* (redactor șef, 1941 - 1942), **vicepreședinte al Uniunii Ziariștilor Profesioniști** (1938 - 1944), **director al Teatrului Național din București**, director general al teatrelor și operelor (1945), **redactor șef și director al ziarului *Dreptatea*** (1945 - 1947).

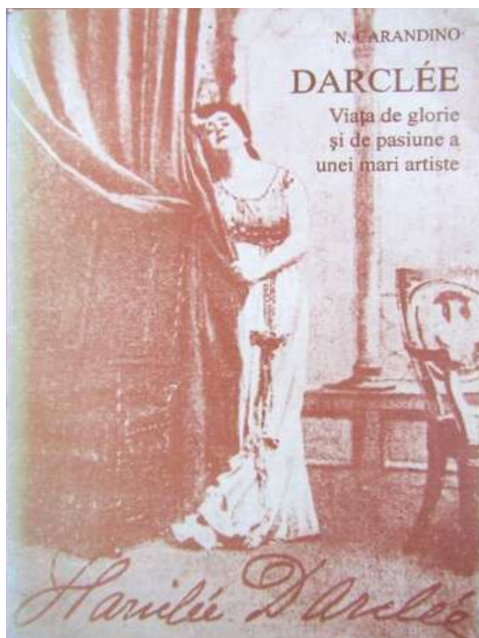
A publicat volumele: *Viața de glorie și pasiune a mării cântărețe Darclée*, București 1939; *De la Electra la Dama cu Camelii*, București, 1971; *Autori, piese și spectacole*, București, 1973; *Actori de ieri și de azi*, Cluj, 1973; *Radiografii teatrale*, București, 1976; *De la o zi la alta*, I, București 1979; *Teatrul așa cum l-am văzut (1935 - 1946)*, București, 1986; *Nopti albe, zile negre*, memorialistică, București, 1992; N. Carandino, *Nopti albe și zile negre. Memorii din închisorile și lagărele comuniste*, postum, ediție îngrijită de Paul Lăzărescu, note de Andrea Dobeș (București: Fundația Academia Civică, 2017); *Rezistența - prima condiție a victoriei*, articole politice apărute în *Dreptatea* (1944 - 1947), București, 2000.

Traduceri: M. Raval, *Istoria Parisului*, București 1942; Sophocles, *Electra*, București, 1974; Ioanna Tsatsos, *Jurnal de ocupație*, București 1980; E. Averoff-Tossitz, *Când zeii ne binecuvântau*, București, 1981.

Înscenarea de la Tămădău

Afacerea Tămădău sau *Înscenarea de la Tămădău* a fost un incident petrecut la data de 14 iulie 1947. Unor importanți fruntași ai Partidului Național Țărănesc - Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Nicolae Carandino, Ilie Lazăr, N. Penescu etc - li s-a oferit ocazia de a fugi în străinătate. La Aerodromul Tămădău, însă, autoritățile comuniste i-au arestat și i-au pus sub acuzare pentru „încercare de a fugi într-o țară străină”. Potrivit istoricilor, întreaga afacere a fost, de fapt, o provocare pusă la cale de Partidul Comunist pentru a justifica desființarea PNT, lucru care s-a și întâmplat câteva luni mai târziu, în noiembrie 1947, cu o lună înainte de abdicarea forțată a Regelui Mihai I. Ca urmare a *Înscenării de la Tămădău*, a fost organizat un proces-spectacol, după modelul sovietic, în care liderii național-țărăniști au fost judecați și condamnați la ani grei de închisoare, degradare civică și confiscarea averii, în condițiile în care, pentru

încercarea ilegală de părăsire a țării, pedepsele erau curpinse între 3 și 6 luni. Iată episodul Tămădău, relatat de însuși Nicu Carandino: „Deși Maniu îmi spusese că nu e cazul să ne luăm cu noi nevestele, se făcea o singură excepție: N. Penescu condiționase plecarea lui de plecarea simultană a soției sale. Fără să am vreo certitudine, ba chiar dimpotrivă, i-am spus (lui Lilly, soția sa, n.ed.) că o iau și... să-și facă bagajele. Le-a făcut într-o stare de exaltare care, mai târziu, examinate de Securitate, urma să provoace legitime nedumeriri. Obiecte secundare, mânuși, fotografii, ziare înghesuite. Rochiile indispensabile în schimb, se împătureau puține și la întâmplare. Lilly nu avea, firește, vocație politică, dar în momentul dat era alături de mine, iar eu, bănuind ceea ce ar fi urmat, în defavoarea ei, dacă o părăseam, m-am grăbit - din bunăvoință - să o îmbarc într-o aventură din care nu s-a mai putut degaja.

Fiecare dintre noi pluteam în absurd, fără să ne dăm seama că, oricât de legitime, oricât de raționale ne-ar fi faptele, destinul avea socotelile lui aparte, socoteli în măsură să le răstoarne pe cele individuale.

(...) Am ajuns relativ repede la Tămădău, lângă Fundulea, unde urma să sosească la ora 6 dimineața avionul. Dintre noi toți, singură Lilly avea presimțirea catastrofei care ne aștepta. Sensibilitatea ei de femeie și, mai ales, formația profesională i-au permis presimțiri uluitoare. În timp ce noi vorbeam în general despre viitor, ea examina cu ochi lucizi prezentul. Și descoperirea că toți călătorii care ne însoțeau erau în realitate agenți, că intrasem într-o capcană îngrozitoare și că eram de o teribilă inconștiență, de vreme ce nu ne dădeam seama de adevăr”.

(N. Carandino, Nopti albe și zile negre. Memorii din închisorile și lagărele comuniste, ediție îngrijită de Paul Lăzărescu, note de Andrea Dobeș, Fundația Academia Civică, 2017).

Nicolae Carandino despre Brăila

„...Forfoteau pe vremea copilăriei mele tot felul de neamuri în cosmopolita Brăilă. În afara de masivele colonii grecești, bulgărești, armenesti, evreiești, se găseau, aduși de apă tot soiul de italieni, elvețieni și alte seminții mai bizare, cum desigur nu se aflau nici la Vaslui, nici la Râmnicul-Vâlci. Cât despre port, el era înțesat de firme străine. Brăila era principalul oraș de export agricol al țării și marile firme de cereale din apus își aveau reprezentanțele lor prin clădirile subrede înșirate pe malul Dunării... Cât despre „afacerile” propriu-zise, cele care nu se hotărau „sus”, la birou, se tranșau pe străduța din spate, zisă a „Misitiilor”. Acolo... stăpâneau grecii. Nu auzai altă limbă... În asurzitoarea larmă a certurilor și a târguielilor de tot soiul, singur timbrul se recomanda, în mod neîndoielnic, grecesc”. (N. Carandino, De la o zi la alta, I, București, 1979).

Marian GHEORGHE

Scriitoare în devenire la doar 12 ani

Nira Guedenon

Lică BARBU.

coordonator

al proiectului NiNO NINO

Nira Guedenon (foto alăturat) este o fetiță de 12 ani și este membră a Grupului de copii NINO NINO din anul 2019, atunci când era la început de drum școlar, în clasa pregătitoare. Este un copil avid de cunoaștere. Citește mult și o interesează istoria, dar și astrologia. Prin talentul ei reportericesc, a participat la câteva ediții de știri „NINO NINO și Brăila”, ca știristă.

Acest text a fost publicat în cartea „NINO NINO și poveștile copilăriei”, care a fost

lansată în anul 2021, într-un cadru festiv, de Ziua Copilului. Cartea este scrisă și ilustrată de copiii de la NINO NINO. Anul acesta, Nira Guedenon a obținut un premiu merituos la **Concursul Național de Creație Literară „Și eu știu să scriu!”**, Brăila, ediția a V-a.

Linieștea Pământului

de Nira GUEDENON

A fost odată o planetă numită Pământ, unde natura și oamenii își vedeau de-ale lor.

Deodată, se așternuse liniștea pe Pământ. Toate regulile cu care omenirea se obișnuise, dispărură. Un virus malefic necunoscut a afectat oamenii. Niciun vindecător nu reușea să găsească leacul.

Un doctor faimos se lăuda că găsisese leacul. Oamenii începură să-și dea toate averile pe licoarea miraculoasă. Doar că efectul a fost unul ciudat. Nu se simțeau mai bine. Bărbaților începu să le crească barba și nasul, iar femeile se trezeau peste noapte cu unghii de zgripturoaice. Erau fără speranță. Începură să se certe între ei, să-și fure mâncarea unul altuia.

Într-un loc îndepărtat, un mare înțelept își dădu seama că așa oamenii nu vor avea nicio șansă. Le trimise un surâs prin mii de porumbei, spunându-le că adevăratul antidot nu se află în afara lor, ci în inima lor. Răspunsul este prietenia și speranța.

Atunci, ochii oamenilor se deschiseră și virusul își pierdu puterea. Natura renăște, iar oamenii erau din nou fericiți.

Întâmplare hazlie

Vasile MUNTENITĂ

Prin anii '83-'86 am lucrat la Centrala Termică de la Ianca. Am auzit atunci, sau poate mai târziu, această poveste:

În centrul așezării era montat un avion ca cel din imagine, legat pesemne de existența cunoscutului aerodrom militar din zonă. În fiecare duminică, în centrul comunei, chiar în jurul avionului, se înfiripa o piață ambulantă în care gospodarii vindeau câte-o pasăre, niște ouă, poate o sticlă de vin, legume și multe alte bunuri care le prisoseau prin casă. De cele mai multe ori, vânzătorii, cumpărătorii, dar și mulți „gură-cască” se îngrămădeau în zona aceea, astfel că, de multe ori, chiar și mașinile de pe șosea opreau acolo, neștiind ce se întâmplă cu mulțimea aceea de oameni strănși grămadă în jurul avionului.

Într-una din zile, un zănatec s-a sculat foarte devreme, s-a cățarat, cine știe cum, pe schelă și s-a ascuns în carlinga avionului. Avea cu el și o drujbă. La ora când agitația și aglomerația din piață era în toi, a pornit drujba și a început să strige cât îl țineau rărunchi:

- Fugiți! Fugiți! Avionul pleacă, își ia zborul! Nu pot să-l mai opresc!

Toate băbuțele, toți cumpărătorii și toți cei care mai erau pe acolo au dat năvală spontan, fiecare, unde vedea cu ochii, pentru a scăpa nevătămați de urgia impactului cu aeronava scăpată de sub control. Povestea nu spune ce s-a întâmplat după „decolare” cu năstrușnicul „aviator” și nici câte „îmbrățișări” și „săruturi” a primit pentru eroismul său, dar, cu siguranță, la final, toți s-au distrat copios.

O revistă scrisă de copii pentru copii

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Brăila, Consiliul Județean și Primăria Municipiului Brăila au organizat, într-una din zilele verii abia încheiate, întâlnirea tematică a Cenaclului literar „Prietenii Cuvintelor”, condus de **Angela Burtea** (foto alăturat) - scriitor consacrat și membru fondator al Cenaclului literar-artistic „Casa Speranței” - eveniment cultural educativ de o sensibilitate aparte, având ca temă lansarea numărului 17 al revistei „**Prețul Cuvintelor**”. Au participat membrii Cenaclului literar „Prietenii Cuvintelor”, coordonat de Angela Burtea, oameni de cultură, iubitori de lectură din orașul nostru, reprezentanți ai instituției-gazdă.

În cadrul evenimentului organizat în Sala ProArte a Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale (Centrul de Creație Brăila), a fost prezentat numărul 17 al revistei „Prețul Cuvintelor”, care apare bianual sub directa coordonare a scriitoarei **Angela Burtea** - un proiect amplu, bine pus la punct, rezultatul implicării asidue a elevilor inimoși și dedicați ce și-au așternut aici gândurile, ani la rând. „Prețul Cuvintelor” este, fără doar și poate, o publicație reprezentativă pentru învățământul primar și gimnazial brăilean, locul unde școlile generale și liceele și-au dat mâna, au făcut front comun și au realizat un instrument cultural de elită.

Revista „Prețul Cuvintelor” este editată cu participarea membrilor Cenaclului literar „Prietenii Cuvintelor”, iar dintre obiectivele acestuia menționăm: descoperirea unei lumi magice a personajelor de poveste; abordarea cărților într-un mod creativ; implicarea

activă în discuții menite să conducă la dezvoltarea abilităților de comunicare; accesul la cărți educative, potrivite vârstei fiecărui participant în parte și posibilitatea de a împărtăși pasiunea pentru lectură, dar și discuții libere în cadrul fiecărei întâlniri.

Membru fondator al Cenaclului Literar-Artistic „Casa Speranței” și colaborator al revistei cu același nume editată de Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Ana Aslan” Brăila, Elena Burtea este autoarea unor lucrări cu mesaje educative, dar și cu o încărcătură emoțională puternică, care face ca sufletele noastre „să tresară la fiecare pagină citită”, după cum afirma una dintre colaboratoarele distinse autoare. Pornind de la copilăria minunată a unui copil năstrușnic de la țară, precum „Tilică”, în care ne regăsim fiecare dintre noi și continuând cu jovialitatea unui motan isteț ca „Norocel”, Elena Burtea prezintă în poveștile domniei sale casa copilăriei universale, magia prieteniei, „o

lume clădită cu migală, o lume alcătuită din litere și cifre, din ambiții și delăsări, din râs și plâns, din satisfacții și nemulțumiri, o lume sortită eșecului, dacă IUBIRE nu e! A citi e dar, a scrie e har!”.

Prezentăm mai jos un fragment dintr-o postare a distinsei membre fondatoare a Cenaclului literar-artistic „Casa Speranței”, coordonatoare neobosită a revistei „Prețul Cuvintelor”, al cărui număr 17 a fost lansat sâmbătă, 21 iunie 2025, la Centrul de Creație Brăila:

„Undeva, departe de locurile natale, era o casă mare și frumoasă, o curte și o grădină înfloritoare. Mergeam de câteva ori pe an, mergeam „acasă”, iar prietenii mei mă așteptau de fiecare dată cu drag și dor. Cum timpul este neiertător, trage linii groase și-i desparte pe oameni, dar nu și amintirile. Era primăvară, cu pomi în floare, iar cireșul a rămas „mireasa” trecutului care nu se uită.

Liliacul îmi bătea în fereastră, iar cireșele negre îmi intrau în camera inundată de lumina soarelui. Mâncam pe săturate, mă îmbătam de parfumul florilor și respiram cu nesaț aerul răcoros al pădurilor din fața Casei. Eram îndrăgostită de acele locuri, iar sufletul mi se curăța de toate nemerniciile lumii. Mi-e dor de frumosul de odinioară, mi-e dor de camera mea, de fiecare pas...”.

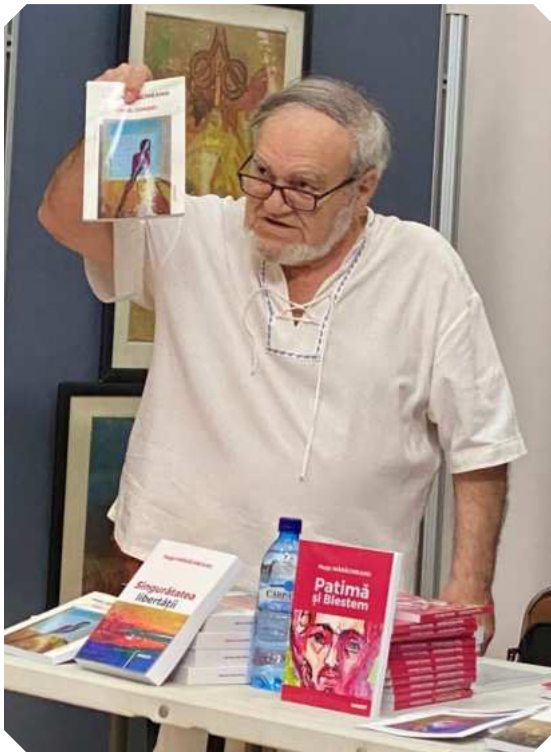
Felicitări, doamnă profesoară pentru ceea ce faceți cu dăruire și pasiune în folosul copiilor și nu numai!

Marian GHEORGHE

O viață dedicată artei: Hugo MĂRĂCINEANU

Sâmbătă, 23 august 2025, a avut loc la Sala „Dunărea” a Bibliotecii Județene „Panait Istrati” Brăila vernisajul expoziției de artă semnată de cunoscutul artist Hugo Mărcineanu, scriitor consacrat și membru al Cenaculului Literar-Artistic „Casa Speranței”, urmat de prezentarea operei sale literare. Un eveniment de excepție, care a îmbinat armonios culoarea și cuvântul, aducând împreună două dimensiuni esențiale ale creativității artistului brăilean. Au prezentat scriitorii: **Marian Valeriu Găureanu** și **Mihai Vintilă**, iar moderator al evenimentului cultural a fost **Dragoș Neagu**, directorul bibliotecii publice. Prezentă la vernisaj, prof. **Marilena Ioanid** a rostit la final câteva cuvinte de admirație și recunoștință pentru întreaga operă a maestrului Hugo Mărcineanu, la împlinirea venerabilei vârste de 81 de ani, iar artistul plastic **Traian Tsamuris** i-a dedicat un scurt film intitulat „Lui Hugo”. Aceștia, ca mulți alții prezenți în sală, i-au fost elevi maestrului și l-au felicitat pentru mentoratul său în lumea artei, o binemeritată recunoaștere a pasiunii și inspirației pe care le transmite celor din jur.

Hugo Mărcineanu s-a născut la data de 31 iulie 1944, în județul Buzău. A absolvit Liceul de Artă „Nicolae Tonitza” din București, apoi a continuat studiile la Facultatea de Artă Plastică din cadrul Universității București. Artistul are în palmares peste 120 de expoziții personale (prima fiind la Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila, în anul 1972), la care se adaugă sute de expoziții de grup omagiale, județene, interjudețene, republicane. Este organizator și conducător de cenacluri de artă plastică („Micii maeștri”, „Gh. N. Naum”, „Coloana H”). De asemenea, a condus Cenaclul literar „Panait Istrati” de la Casa de Cultură a Municipiului Brăila și are nu mai puțin de 46 de ani de vechime la catedră. Hugo Mărcineanu a publicat șase cărți cu poeme și poezii, articole și recenzii. De asemenea, este autorul a șapte volume de proză (romane, nuvele, schițe). **(M.G.)**

Glumă... brăileană!

Jenică CHIRIAC

Doar un studiu sociologic, lingvistic, istorico-geografic ar putea defini, cât mai concludent, adevăratul spirit brăilean.

În ce ne privește, brăilean de import, ne-a fascinat bogăția de expresii și comportamente insolite, ca rezultat firesc al unei societăți multiculturale, la

intersecții oriento-occidentale. Aici, spre pildă, am întâlnit expresia „paciaură”.

Dar, stați să vedeți!

Tânăr eram, proaspăt căsătorit eram. Îmi iubeam (ca și acum!) soția. Eram profesor și activam, cultural, în Corul Sindicatului din Învățăământ. Acolo, am cunoscut un

hătru profesor de arte plastice, nea Dima.

Într-o zi, trecând prin parcul din Centrul urbei, în drum către un concert la Teatrul, ne întâlnim cu nea Dima. Dau să-i prezint soția. El, cu aerul cel mai serios de pe lume:

- *Măi Jenică, alaltăieri mi-ai prezentat o doamnă brunetă (soția mea este blondă)!*

Atunci am simțit o izbitoră de cot în coaste, dată de nevastă-mea, în timp ce-i zâmbea lui nea Dima, cu înțelegere.

Glumă brăileană, ce mai! Dar, acasă, am avut un concert de cameră.

Alexandru ENE

Perdeaua amurgului

Perdeaua amurgului cade-n zadar
Când cugetul rămâne tot treaz
Încât nici visul nu are habar
Că liniștea nu-i dă răgaz.

Miraculoasă această iluzie
Când clipele se petrec într-un tot,
Aparent, parc-ar fi o confuzie
Pentru care nu s-ar găsi antidot.

Uneori, se-nâmplă-n noapte
Când gândul umblă hai-hui
Călătorind prin ploaia de șoapte
Acoperit de perdeaua amurgului.

Dar cugetul cu dorința-i avidă,
Înzestrat cu frumosul sublim,
S-a oprit ca să-nchidă
Arcada din cercul divin.

Adevăruri și minciuni

În lume toate par ca înainte,
Unde se varsă sacul cu promisiuni:

Ce este astăzi rece, mâine e fierbinte

Tot învelit în *adevăruri și minciuni*.

Puterea-și varsă influența
Peste noianul cu minuni,
Degeaba căutăm esența,
Găsim tot... *adevăruri și minciuni*.

Pe-acest pământ bătut de mari furtuni

Există oameni buni și oameni răi
Precum și oameni drepti, dar și nebuni

Dar tot aici se află și oameni pașnici, și călăi.

La noi exist-o controversă sumbră
Cunoscută de toți, într-adevăr:
Chiar dacă e soare sau e umbră
Minciuna ține loc de adevăr.

Dacă nu știți...

Melodie celebră compusă cu boabe de fasole și mazăre uscate

CIOCÂRLIA

Fiu al lui Costache, lăutarul cu ștaif de la curtea lui Grigore Ghica Vodă, **Angheluș Dinicu** este cel care a compus faimoasa melodie românească „Ciocârlia”. „Umplea naiul său cu boabe de fasole ori mazăre uscată, iar aplauzele deveneau adevărate ovațiuni”, spuneau istoricii. Participa la conferințe internaționale, cânta la curți imperiale de vază din Europa. Se stinge la 1905 și se odihnește în Cimitirul „Pătrunjel”, azi „Reînvierea”, din cartierul bucureștean Colentina.

Când **Costache Dinicu**, lăutarul, pornea a mângâia acea chitară a sa, plămădită special de un maestru grec, paserile cerului se opreau din zbor. Grigore Ghica-Vodă, la curtea căruia odihnea, era un domnitor cetit, dădător de legi, fondator de Școli Filarmonice, știa cu ce se mănâncă un vîers. Angheluș așa micu', Angheluș Dinicu, puiul său, veni pe lume pe la 1838, într-un București ce avea atunci 81 de mahalale cu 10.601 case și 63.644 de locuitori. Prinsese timbrul naiului încă de la vârsta de trei ani. Ședea non-stop cu urechile ciulite la maestrul tarafului Dumitrache, sorbea din priviri gesturile lui Năstase „Ochialbi”.

În 1889, pe la 51 de primăveri, Angheluș participă la Expozițiunea Universală de la Paris. Se lăasă cu concurs puternic, lăutari din toată lumea se bat pe un loc pe podium. Angheluș și taraful lui iau medalia de aur! E 29 iunie. Ziua în care Dinicu la nai, dimpreună cu Sava Pădureanu la vioară, cântă ceva ce n-a auzit Parisul: „Ciocârlia”. Chiar acolo, sub Turnul

Eiffel! Unii zic că piesa e venită din Asia Centrală, dar Dinicu e cel care o „așează”, îi dă ritmul.

„Când scotea Angheluș din buzunarul din dreapta al vestei lui boabele de fasole sau mazăre uscată să le împartă în țevile naiului său, ca să zică o Ciocârlie, toată lumea adunată în localul unde cânta taraful lui încremenea cu paharul în gură, pentru ca apoi, la trilurile sfârșitului, să izbucnească în aplauze ce deveneau adevărate ovațiuni”, își amintește George Costescu, istoric literar și scriitor român.

Parisul plânge! Dinicu și oamenii lui o reiau. De două ori! Sunt invitați, apoi, la petrecerea de sărbătorire a ziarului Le Figaro. Cântă un „tril” de ciocârlie, în varianta originală. Sunt invitați, apoi, la petrecerea de sărbătorire a ziarului. Cântă „Deșteaptă-te române”, „Am un leu și vreau să-l beau”, „Doina” și, la final, atacă „Ciocârlia”. Delir total! Redă perfect la nai trilul ciocârliei. E chemat la Poiana Stânei, la vizita oficială a împăratului Franz Josef al Austro-Ungariei. Nu se oprește doar la această capodoperă. Aranjează folclor românesc, îl păstorește. Publică în revista „Doina”. Are trei fii, toți muzicieni: Dimitrie, Gheorghe și Nicolae. De asemenea, nepotul, Grigoraș, avea să devină un virtuoz violonist. Sare în noul secol și moare într-un început de noiembrie 1905.

E dus, la propriu, între Lizeanu și viitoarea Mașină de Pâine, un loc, la propriu, cu multă verdeț. De aceea, i se și spune „La pătrunjel”. Toți marii lăutari aveau să vină, pe rând, aici...

sursa: <https://a1.ro>

REVELAȚIE

**Autodedicatie cu
prilejul aniversării
zilei de naștere**

Ion VĂIDEANU

M-am apucat să stihui
Al vieții ritmic mers
Din ce-a rămas doar clipuri
Și timpul nu le-a șters.

Din raza de lumină
De veghe în odaie
Când umbre ursitoare
Dau roată la copaie

Din vânt de primăvară
Ce-adie lin, ușor
În salcia ce-nvie
În luna mărtisor

Din murmur de izvoare
Cu ape de cleștar
Ce-mbie căprioara
În verile de jar

Din măreția toamnei
Când vrăjitorii cheamă
Să-mbrace codrii tainici
În mantii de aramă

Din urletul sinistru
De lupi înfometaji
Prin rariști troienite
Sub poale de Carpați

Din scâncetul viorii
Cu strune învechite
Cântând amoruri stinse
Și visuri ne-mplinite

Din dangătul de clopot
Vestind câte un sfânt
Sau poate o banală
Întoarcere-n pământ

Din bocetul de babe
Cu glasuri de paiță,
Jelind fățarnic lutul
Ce-a fost odată viață

Și preotul ce-ngână
Prohodul, plictisit
În ropotul de bulgări
Ce cad peste mormânt,

M-am apucat să stihui
În roata vieții prins
Căci nu se stinge viața
Se stinge doar un vis
Candid și efemer
În orizontu-nchis.

O carte bună, relaxantă, ce se poate citi cu lejeritate

Ienică CHIRIAC, scriitor

Despre orice carte se pot face numeroase și diverse aprecieri și critici, pe fondul unui anume subiectivism. Despre același volum, cineva poate spune că este *foarte bun*, altcineva afirmă contrariul.

În ce ne privește, am ales drept criteriu de valorizare axiologică *ușurința* lecturii. Spunem că o carte se citește *ușor*, fluent, alta mai greoi. Dăm, bunăoară, exemplul unui text de critică literară, fără a-l nominaliza. Pe fiecare pagină, fără excepții, dăm peste cuvinte rare. Luăm, aleatoriu, o anumită pagină. Am numărat nu mai puțin de șase cuvinte de dicționar: evazionist-estetică, oportunistă, persista, hermeneutic, insolit, epatant.

Recunoaștem că un lector adoptă una dintre următoarele poziții:

- încearcă, prin analogii, să descifreze sensul ideii gândite de autor;
- leneșul trece mai departe fără să se sinchisească;
- conștiinciosul deschide dicționarul.

Prin contrast, celălalt volum, acela cu textul *ușor*, se lecturează cu lejeritate, fluent și atractiv. Aici, ideile au expresii uzuale, în cuvinte simple, pe înțelesul oricui.

Toată această teorie a cititului se referă la lectorul de cultură medie, nu neapărat la specialistul lingvist - și câți sunt dintre aceștia?!

Aici mai intervine o chestie de adresabilitate. Cu cine „dialoghează” autorul? Venim la concret.

Dorim să recenzăm romanul „**Triumful învinșilor**”, autor Ion Măgeanu, apărut la Editura Lucas, Brăila, 2025, 371 de pagini.

Cu referire la paragraful anterior, ne vedem obligați să cităm din dedicația autorului: „(...) am reușit să duc la bun sfârșit acest roman dedicat Brăilei și locuitorilor săi, de ieri și de azi”. Ne permitem a adăuga: „și de mâine”.

În structura epică, romanul conține două părți distincte: „Drumeți în calea morții” și „Răzbunarea”. Tema fundamentală a romanului este *drama războiului*. Cu predilecție în prima parte, mai substanțială ca întindere, autorul transmite un mesaj cu puternice rezonanțe umane. Se înfățișează, cu talent, un univers moral cu implicații istorico-sociale adânci. Componenta temporală a acțiunii se situează în timpul primei conflagrații mondiale, concret, atunci când Brăila s-a aflat sub ocupație dușmană (1916-1918).

Spațial, ne aflăm pe frontul din Dobrogea, unde armatele române au cedat, prin lupte grele, Turtucaia (Tutrakan, astăzi pe teritoriul Bulgariei), față în față cu Oltenița, de-o parte și de alta a Dunării străbune.

Asistăm neputincioși la cucerirea atât a Dobrogei, de către armatele bulgărești, cât și a Munteniei, de către nemți, austrieci și turci, până la ocuparea Brăilei.

Abatele Prevost, în Prefața propriului roman, „Manon Lescaut”

(Editura pentru Literatură, 1969, p. 2), afirmă: „În afară de plăcerea lecturii, mai sunt și destule întâmplări care pot servi la cunoașterea moravurilor și, după părerea mea, aduci un mare serviciu publicului, distrându-l, îl și instruiști”.

Scriitorul Ion Măgeanu, pe baza unei documentări ample, aduce în prim-plan o secvență din Istoria României, cu participarea brăilenilor. Urmărește cu acribie soarta a două personaje de la mal de Dunăre prin avatarurile oribilelor fapte de război, lupte, lipsuri, ploi, viscole, noroaie, frig, prizonierat, evadări spectaculoase, ofensive și contraofensive, lupte la baionetă. În paralel, descrie viața Brăilei sub ocupație, abuzurile de neimaginat ale bulgarilor, dar și ale soldaților turci, austrieci ori nemți.

În total, este un roman istoric, bun prilej de informare a cititorilor de toate vârstele, prin veridicitatea descrierilor. Stilul este direct, simplu, armonios. Adresarea la persoana a treia se îmbină firesc, natural, cu expresia epistolară la persoana întâi. Vocabularul personajilor ține seama de specificul local și de nivelul cultural al emitenților. Întretăierea și suprapunerea planurilor acțiunii se succed de o manieră discretă, fără hiaturi și sincope. Moravurile epocii, lăcomia de arginți, hoția, tâlhăria, trădarea, prostituția nu fac obiectul unor analize elaborate, cu speculații psihologice, ci se dezvăluie din context.

O particularitate a romanului constă în introducerea elementelor polițienești, de spionaj, de înfruntare a inteligențelor pe tărâmul luptei ascunse. Întâlnim ușoare alunecări spre romanul de aventuri.

Partea a doua a romanului, deși scurtă ca întindere, este deosebit de consistentă, are caracterul romanului polițist, cu finalități nebănuite, cu rezolvări surprinzătoare. Este aproape un *roman în roman*, s-ar constitui într-o povestire de sine stătătoare dacă premisele, faptele din prima parte, ca și eroii înșiși, nu ar asigura continuitatea demersului epic.

Lectura acestei cărți creează impresia romanelor clasice, te ține captiv de la prima și până la ultima pagină, îți furnizează informații utile, denotă iubirea autorului față de Brăila și locuitorii săi. Poate de aceea impresia generală este că în roman avem, prin personificare, un alt personaj central, fluviul Dunărea. Aproape că nu există în carte episod, faptă, descriere fără ca valorile Dunării să nu-și facă simțită prezența.

După lectura acestei insolite povestiri, te convingi că ai în față un romancier de talent, un militar ce și-a depășit condiția cazonă, a cărui pană aleargă cu facilități printre metafore, construiește intrigă și conflicte de excepție.

N.B.: Cartea despre care se face vorbire poate fi împrumutată de la biblioteca asociației noastre sau de la Biblioteca Județeană „Panait Istrati”.

ROMÂNIA este vatra Europei

Din cele mai vechi timpuri, spațiul carpato-danubiano-pontic a reprezentat zona cu cele mai importante urme de viață și cu cele mai bogate artefacte descoperite vreodată în întreaga Europă. Denumită mai târziu „Grădina Maicii Domnului”, România continuă să-i fascineze pe cercetători, dat fiind faptul că, an de an, alte și alte obiecte vechi de mii de ani sunt scoase la lumină. Teritoriul de astăzi al Brăilei, spre exemplu, era locuit încă din Epoca de Piatră. Vom aminti doar cercetările efectuate în situl de la Brăilești de regretatul dr. Nicolae Harțușe și, mai nou, descoperirile făcute de arheologii brăileni înainte de construirea Podului peste Dunăre de la Brăila. Cercetarea arheologică preventivă pentru construirea podului suspendat a dus la descoperirea de vestigii datând din anii 4.700-4.500 înainte de Hristos, din Neolitic, dar și din Antichitatea târzie și din Epoca Feudală, inclusiv 44 de morminte de incinerare cu 45 de urne funerare.

Îată mai jos mărturia prof. dr. Marija GIMBUTAS, arheolog de origine lituaniană și profesor la Universitatea California, din Los Angeles:

Mărturii concludente

România este vatra a ceea ce am numit Vechea Europă, o entitate culturală cuprinsă între anii 6.500 - 3.500 î.Hs., axată pe o societate matriarhală, teocratică, pașnică, iubitoare și creatoare de artă, care a precedat societățile indo-europene patriarhale de luptători din epocile bronzului și fierului”.

Zona geografică în care se află astăzi România, a fost în urmă cu peste 10.000 de ani, vatra lumii, locul unde a început cu adevărat civilizația umană! Acest adevăr este destul de greu de digerat pentru celelalte mari națiuni, cu aspirații înalte la titlul de *popor ales*, de cei mai cei și cu drepturi absolute, inclusiv de a face rău, de a subjugă.

În zona Olteniei se înregistrează cea mai veche locuire în bordeie din lume (18.000 de ani înainte de Hristos), cea mai veche activitate de minerit, cel mai vechi târnăcop de miner descoperit vreodată, cea mai veche activitate metalurgică a aramei din lume (8.000 de ani înainte de Hristos), cea mai veche scriere din lume (tablitele de la Tărtăria, județul Alba, 5-6.000 înainte de Hristos). Tot aici, s-a inventat arcul, au apărut primele furnale din Europa și de aici au plecat și s-au format celelalte popoare indo-europene și nu numai, cum ar fi: iranienii, carienii, italicii, frygienii, sciții, cimerienii, triburile iberice, bascii, sarmații, elenii (aheii și dorienii), fenicienii etc.

Traco-dacii reprezintă **cea mai veche și mai înaltă cultură de pe Pământ**, anterioară civilizației sumeriene și, totodată, cea mai numeroasă (cca. 180 - 200 de triburi). Ei puteau fi găsiți în întreaga Europă (Balcani, Ucraina, Ungaria, Austria, Germania, Cehoslovacia, Polonia, Italia, Franța, Spania, Turcia europeană) Asia Mică, Africa... Chiar și Burii din Africa de Sud sunt tot un neam dac, din care făcea parte însuși regele Burebista.

Scriș și, odată cu el, istoria, a apărut mai întâi în spațiul tracic și abia mai târziu în spațiul greco-roman, dus probabil acolo tot de triburile care au migrat de aici. Traco-dacii au avut cea mai veche agricultură din Europa (încă din Neolitic) și printre cele mai vechi din lume.

Începând cu anul 1995, după studii îndelungate, însă intenționat ținute „la subsol”, o serie de savanți americani de prestigiu au ajuns la concluzia că

Potopul descris în Biblie (Vechiul Testament) a avut loc pe malul vestic al Mării Negre, acolo unde locuia o populație neașteptat de dezvoltată (oare cine?). De altfel, Olimpul, legendarul munte din mitologia greacă (*ulimp - lumină* sau *splendoare*, în limba traco-dacă) nu era altceva decât muntele Bucegi, pe care, nu întâmplător, dăinuie al doilea Sfinx de pe Pământ. Istoricul Homer spunea că numai tracii știau să lupte călare și cu arcul, începând cu mileniul cinci înainte de Hristos.

Traco-dacii se remarcă printr-o corectitudine desăvârșită, toate convențiile fiind încheiate verbal și apoi păstrate cu sfințenie. Lipsa de acasă era semnalată printr-un băț lăsat la poartă, fiind mai mult decât suficient. Traco-dacii au fost singura civilizație din lume care nu a folosit sclavagismul, sub nicio formă a sa.

În jurul anului 1.400 î.Hs, se construiește în Tracia nord-dunăreană cea dintâi școală cu local de sine stătător de pe Terra, numită Androniconul, unde preoții zamolxieni predau toate disciplinele universitare, începând cu teologia (cultul Zeului Soare și al celor 12 constelații). Conform mărturiilor rămase posterității, ale lui Platon și Socrate, însuși Pitagora și-a completat studiile la Școala Zamolxiană, și tot ei afirmă că, la acea vreme, în Dacia existau cei mai de seamă medici ai timpului.

Zona nord-dunăreană (România de astăzi) a fost considerată, încă din vechime, drept un paradis terestru. Un teren bogat în aproape toate bogățiile pământului, cu terenuri agricole (*grânarul Europei* de mai târziu), pășuni întinse, toate formele de relief, un incredibil sistem hidrografic natural, o zonă bine apărată contra majorității dezastrelor naturale etc. Ca un miracol unic al istoriei, locuitorii acestei zone n-au putut fi alungați din vatra strămoșească și nici deznaționalizați.

Românii păstrează în continuare limba, portul, obiceiurile și tradițiile strămoșilor de acum 7.000 de ani. Analizele minuțioase de sânge demonstrează un alt miracol: în ciuda numeroaselor invazii, românii și-am păstrat puritatea genetică, specifică strămoșilor lor.

România rămâne un miracol căruia i s-a prevăzut un viitor mesianic. Profetul indian Sundhar Singh scria, în anul 1922, că românii vor deveni un popor îndrăgit și respectat de toate popoarele lumii, chiar dacă unii dușmani ai lui Dumnezeu îi vor pieirea.

RONDELURI cu subînțeles

de Ionel JECU

...unui cățel

Oricât ar fi el de soi
Nu este luat prea des
Că nu e iubit de noi
Și de doamne mai ales.
Unul singur, cel mult doi
Pot ca să producă stres,
Oricât ar fi el de soi
Nu este luat prea des.
Și ciobanii de la oi
Rar îl iau când merg la șes
Că-i cățel de usturoi
Și n-are miros ales
Oricât ar fi el de soi.

...unui călăt

Nu-i un cal ca orișicare
Asta mulți au constatat.
Este mic și ca atare
Nu-i bun de încălecat.
E tăcut, nu e în stare
Să scoată un nechezat,
Nu-i un cal ca orișicare
Asta mulți au constatat.
Îl vrem ca fel de mâncare
Într-un local de-am intrat.
E bun căluțul de mare
Gătit și condimentat
Nu-i un cal ca orișicare.

...unei sulite

E periculoasă tare
Și foarte grav ea rănește,
Chiar poate ca să omoare
Pe cel ce îl nimerește.
S-o lăsăm pierdută-n zare
Doar de rău ne amintește
Că-i periculoasă tare
Foarte grav ea te rănește.
Soarele sulită are
De ea aici se vorbește
Pe o rază, când răsare
Sulita lui încălzește,
Nu-i periculoasă tare.

...caracatiței

Trăiește și pe uscat,
Nu-ncape discuție,
E plină, s-a constatat
Toată de seducție.
Mulți i s-au alăturat,
Fără interdicție,
Că trăiește pe uscat
Nu-ncape discuție.
C-un trecut îndepărtat,
Tare pe poziție
Pe mulți i-a acaparat
Într-un cerc: corupție!
Ce trăiește pe uscat.

Mândru

**Vergil MATEI, scriitor,
membru al Uniunii Ziariștilor
Profesioniști din România**

...Bătrân, costeliv, supus, cu ochi apoși, indiferenți, fără de nărav - așa mi-l am și acum întipărit în minte pe Breazu, mârtoaga din hăisa înhămată la căruță de nea Onu, când a intrat în colectiva din Mărtineștii noștri, pe la mijlocul anilor 1950. Tractorista, iepușoara care se opintea în ceala, abia-și mai trăgea sufletul. Cu exemplarele astea de ocazie începu nea Onu să plece la treburile câmpului, până într-o bună zi când, în urma unui ordin venit de sus, caii au fost trimiși la tăiere, aruncați în cazane, făcuți supă și introduși în meniul zilnic al porcilor. Nu mai era nevoie de cai, susțineau diriguitorii de-atunci, tractoarele vor prelua povara muncii lor. Aiurea, de vreme ce nea Onu se căpătui, de-a doua zi chiar, cu doi noateni fătoși, dar năvălași până la fățarnicie. Își pusese în cap să scoată cai din ei, doar făcuse armata la cavalerie, la Oradia Mare, ori pentru asta nu mai putea întârzia. Cu Călina, o iepușoară cu încălțări la picioare ca de domnișoară de pension, lucrurile mai mergeau cum mai mergeau, dovadă că noi, cei mici, stăteam la rând s-o încălecăm, ba chiar puteam singuri s-o înhămam. Cu Mândru, însă, mai avea, oho!, de furcă, nu glumă. Calul ăsta, cu părul negru smolit, cu o stea albă în

frunte, de ziceai că-i stema țării, își purta cu mândrie dar și cu trufie numele. „Ho, cu tata, Mândrule! U-șu-rel, te fac eu să-mi mănânci din palmă”- îi vorbea, de sus, nea Onu, pe când îi aranja căpițeaua.

Într-o zi, pe când ieșeam din oborul colectivei pe poarta dinspre bunicu` Stoian, nea Onu, după ce struni caii din hățuri, opri și sări din căruță. Îl deshăma pe Mândru, îl bușumă bine cu un șomoioag de paie, și, dintr-un salt, i se aruncă în spinare. Surprins, sfornăind, Mândru se înconță pe picioarele de dinapoi. Făcu asta de vreo câteva ori, după care căzu în genunchi. Nea Onu trase cu putere de frâu ce dirija zăbala. Înpumat, Mândru se opinti și o rupse la fugă, lăsând în urmă un norișor de praf zvârlind din copite. Până la Puțu-sec încercă să se descotorosească de cel care îndrăznise să i se urce în spate. Nea Onu se ținea strâns, căciula-i sărise cât-colo, picioarele-i încordate încolăceau burta animalului, în timp ce Mândru o ținea p-a lui, gonind nebunește.

Deodată, de ziceai că a stat Crivățul dinspre Arcaciul Bordească, galopul acela haotic se limpezi. Mândru schimbă registrul dând galopul dezordonat pe un trap ca de vedetă de hipodrom. Când au ajuns la noi, și calul și călărețul erau lac de apă. Pe fața lui nea Onu se scurgea oboeală amestecată cu liniște; în ochii lui Mândru citeam frustrare, dar și un semn, ca o batistă albă, de capitulare și supunere. Nea Onu reușise să ni-l dea pe brazdă pe Mândru! „Hai, Niculae,

încalecă!” „Hai, Lică, și tu!”- îmi ordonă nea Onu, după ce Neculai, mândrul băiat al lui nea Onu își făcu apariția de pe „zotelnic” viu și nevătămat. Atâta ne-a fost! Doamne, cum mai băteam, apoi, drumurile și câmpurile călări. Cel mai mult, nouă, dar și cailor, ne plăcea prin iulie-august, când după amiezile se perpeleau în tingirea verii, iar noi o luam la galop spre Malu` Negru, bulboana de pe Râmnic. Îi îmbăiam ca de nuntă! Când începea școala, jinduiam împreună. Noi, după libertatea care acum ne era impusă de dom` Matei și dom` Călugăriță, ei, caii, după dorul nostru. Așteptam sfârșitul de săptămână ca pe oalele de moși.

De la o duminică a revederii dintr-un septembrie văratice m-am ales cu o întâmplare-lecție, demnă de rememorat: la unul din galopuri prin Pădurea mică, Mândru a dat cu mine de pământ de-am văzut stele verzi, fugind în pădure. Dispăruse! Ce mă fac? - mi-am zis. Am intrat în desiș și am început să vorbesc încet, rugându-l să vină. În liniștea pădurii am auzit șoaptele frunzelor, ale copacilor, ale unei ramuri frânte sub copitele unui cal. Minune! Mândru se întorcea către mine, cu capul plecat, vinovat, parcă vrând să-mi spună că - de! - e și el om, și, ca tot omu` s-a speriat de-o lighioană. L-am încălecat și mi-am zis că el mi-auzise glasul. Ce a urmat mai apoi între noi, s-a bazat numai pe dialog în șoaptă.

...Pe Mândru l-am pierdut într-o seară rece de noiembrie. Pe când mă întorceam de la „coperativa” lui nea Ion Țifescu, prin dreptul casei lui nenea Dică Matei în sușa - lume multă. O motocicletă, a vărului Dobrică, intrase în plin în caii lu` nea Onu. Mândru zăcea pe asfalt într-o poziție

grotescă, cu picioarele schilodite. Din gură, în lungul zăbalei se prelingea o șuviță sângerie. De undeva, din piept, țâșnind cu putere, un gâlgâit roșu năclăia sușaua. Ochii, rotunzi și luminoși cândva, erau acum ca două bile de sticlă împăclătă. M-am aplecat și l-am mângâiat pe coama-i bogată.

Doamne, mi s-a părut? Mândru încă mai răsuflea? Cuprins de spasme se chirci, cerșindu-mi parcă ajutor. Mușchii și limba i se zbătură într-un tremur prelung, ca un nechezat mut de adio, iar pieptul îi înțepeni pentru totdeauna. Capul căzut în balta de sânge încremeni. Tresării atunci când două lacrimi se rostogoliră pe căpăstru-i bătut în bănuți de alamă. Erau lacrimile mele!

CREAȚII ale scriitoarei

Stela Șerbu RĂDUCAN

Toamnă

O zi de toamnă-așa frumoasă,
Că vrei la geam să lași doar plasă,
Ca soarele să te aline
Și să-ți aducă stări de bine

O zi de toamnă-așa frumoasă!
Azi, tre' să ne urcăm pe casă,
Sunt multe frunze de la nuc
S-au strâns, acolo, la uluc

O zi de toamnă-așa frumoasă!
Nici nu mai vreau să stau la masă,
Voi sta pe bancă, s-o privesc
Din haina ei să mă hrănesc

O zi de toamnă-așa frumoasă!
Chiar de eram în proastă pasă,
Din ea, să ies, am reușit
Când cerul Dânsei l-am privit

O zi de toamnă-așa frumoasă!
Să ne-așezăm la o terasă,
Ba chiar și dumneavoastră, doamnă!
Îți mulțumesc, frumoasă toamnă!

EPIGRAME

Toamnă în cuplu

Duioasă, juna demoazelă
L-a tot rugat să-i ia umbrelă,
Că își dorește una nouă
Dar dânsul s-a făcut că plouă.

Croitorașul euforic

Așa ce-i place la bufet!
Că bea din vinul cu buchet,
Nevasta rău l-a dojenit
Că, iarăși, a venit boțit.

BABELE de la Ulmet

Corina-Elena BURTEA

Mergem vioi printr-un verde nesfârșit de proaspăt, de-a lungul unui pârau încă destul de lent. Drumul de țară pare a se adânci între dealurile mari și rotunde, făcându-ne să ne simțim din ce în ce mai mici. Mi-e limpede că urcușul va deveni mai greu abia după ce vom ieși, din nou, dintre burțile dealurilor, acolo unde părăsește drumul valea pâraului și de unde se arată două siluete de câini.

Coboară spre noi dând din cozi, liniștiți. Unul se duce spre vale, iar celălalt mai pierde timp în jurul nostru până trecem de gardul casei lui, făcut din pari rari și groși, de după care se ȳesc curioși doi copii cu obraji roșii de joacă.

Sunt rotofei și frumoși ca două mere coapte strălucind pe ramură. Au exact înălțimea vajnicului lor păzitor și cred că, dacă și-ar pune în minte, s-ar putea strecura printre ulucele rare ale gardului, așa cum a făcut și câinele. Ne fac cu mânuțele, iar noi le răspundem - este minunat cum copilăria ne unește inimile în iubire la orice vârstă ne-am afla. Câinele ne mai conduce o bucată de drum, cam până la următoarea casă, apoi se întoarce, mulțumit, să își apere cele două comori blonde.

Începem ușor-ușor urcușul: mai gâfâind, mai încetinind, ne aliniem pe panta spre Babele de la Ulmet. În scurt timp, ieșim din sat și în față începe o mică pășune la baza pădurii. Vreo cinci capre răzlețite se cațără prin arbuștii lizierei, în timp ce bătrânul care le păzește moțăie pe o bancă așezată în mijlocul poienii. Totul strălucește în verde smarald sub cerul perfect de bleu al zilei de vară. Un indicator ne spune că urmează să urcăm prin pădure spre minunea Ulmeților. Trunchiurile bătrâne ale copacilor se prind îndârjit cu rădăcini întortocheate de pământul cărării pline acum de pietre parcă rupte de un uriaș din munte și aruncate-n calea călătorilor.

Ajungem pe coama dealului, iar pădurea dispare brusc; acum cărarea șerpuiește liniștită printre trovanți. Uriașele ciuperci de stâncă se lasă mângâiate de soare și vânt, părând creaturi înmărmurite în timp

de către o forță nevăzută. Creații ale pământului și vântului, acestea au căpătat nume, deși nu au nevoie de ele. N-au nevoie să fie asemănat cu nimic pământean, căci nimic pământean nu mai e ca ele, pietre lustruite de timp legând trecutul cu viitorul. Stând lângă ele, te regăsești singur atârând în nemărginirea dintre cer și pământ, fără a mai ști că există prezentul, grijile, sentimentele. Sufletul îți plutește în liniște peste spinările maronii ale bolovanilor, încălzindu-se împreună cu ei la soare. Ciudat că nicio pasăre nu cântă în jur, de parcă ar fi prea obosea să-o facă!

Mai urc singură un timp pe coama dealului, printre OZN-urile de piatră, și ajung la cele ascunse în burta pădurii, acolo unde soarele ajunge mai greu și peticele de lumină transformă peisajul într-un basm feeric cu pitici, vrăjitoare și uriași. Nu reușesc să disting siluetele Balenei sau Delfinului, dar reușesc să găsesc pe culmea Ivănețu un indicator spre satul Muscelu-Cărămănești. Privesc cu jind drumul ce se pierde printre copaci: eu trebuie să mă întorc pe calea mea către mașină, așa că nu mă las furată de amăgirea pădurii care parcă-mi vorbește. Și susură pădurea cu respirația ei caldă, susură taine ce mă aduc într-o stare de liniște respectuoasă, necaracteristică deloc ființei mele scotocitoare. Deodată, nu mă mai interesează cum s-au format aceste forme de microrelief, ce explică geologii și nu mă interesează nici ce nume au dat oamenii acestor închipuiri șlefuite ale pământului. Mă așez și tac, așa cum tac și păsările din jurul meu. Știu și simt că acolo, în pădure, se deschid portaluri către

Babele...

(Urmare din pagina 19)

alte lumi, găzduind duhuri bune sau rele; portaluri care aduc cunoaștere doar celor cu inima curată și deschisă; ceea ce, din fericire, nu se întâmplă și în cazul meu...

- Oare de ce!?, mă bate pe umărul drept gândul fugar al neîncrederii de sine.

- Să trecem peste, îi răspund gândului, și el fuge în rotocol, ca fumul, spre ascunzișul copacilor. De fapt, de aceea, din neîncrederea de sine... cea mai mare meteahnă a ta, de aceea!... îmi șoptește glasul pădurii.

Portalul și-a făcut datoria de a-mi da cunoaștere: mi-a dat curaj și mi-a arătat și problema... și parcă mi-a dat și un brânci de încredere, de când l-am întâlnit: de atunci știu că am făcut bine totul și că totul va fi bine. După ce am înțeles mesajul, m-am hotărât să plec spre vale, mai ales că începe să-mi fie și sete, apa e pe terminate, iar în jur nu se află niciun pârau. Cobor abruptul scurt pe rădăcini prinse în pământ și trepte făcute de mâna omului și ajung pe pajiștea din vale, unde un bătrân își păzește caprele. Albe, cenușii, negre și maro, petele-capre zburdă pe covorul verde-smarald al văii, iar noi ne așezăm în iarba catifelată, să mai simțim, câteva clipe, natura: aici cântă și păsări, zboară și fluturi și mișună și insecte, iar căprițele... căprițele aleargă și se cațără pe copaci. Bătrânul vine, încet, spre noi și ne salută. Are ochi căprui și un zâmbet luminos întins pe față, sub barba căruntă.

- Ați văzut creaturile!? Minunate, nu!? Dar și vrăjite, așa spun poveștile.

- Vrăjite!? Mă prefac eu surprinsă. Și el continuă:

- Se spune că, în pădure, sunt casele zânelor. Se află în grote neștiute de nimeni, zise bătrânul, în vreme ce se așază alături de noi, în iarbă. Îl servim cu biscuiți din traistă și ne lăsăm legănați de vorba lui molcomă.

- Sunt aici zâne bune, dar și zâne rele, pline de ură față de pământeni. Sunt zânele cărora oamenii le-au făcut rău, cărora le-au înșelat încrederea.

- Cum așa?

- Se spune că unele zâne și-au dorit și ele să fie oameni și au intrat în rândul nostru. Au intrat în sat îmbrăcate ca femeile simple și au vrut să își facă rost în lume. Unora le-a mers, cum ar fi Ileana Țaței Floarea.

- E zână? întreb surprinsă.

- A fost, asta e sigur! A apărut în sat la noi într-o seară și s-a angajat la cooperativă. A tras în gazdă la bunică-mea. Lucra fata asta cât șapte și era frumoasă ca o stea; toți băieții eram nebuni după ea și, deși prieteni vechi, ne luam la bătaie la horă. Într-o seară, când m-am întors trist acasă, mama mi-a spus:

- Măine te duci la buna și vorbești cu ea, văd că nu îți mai place Ana ta, ai pus ochii pe Ileana. Rău faci, băiete, Ileana-i promisă!

- Cum mamă!?... și rușinea mă încerca, căci era adevărat că eu nu o prea mai căutasem serile pe Ana mea, fata cu cosițe cânepii și ochii albaștri, de cer. Cum adică e promisă?

- Bună-ta zice că fata e scrisă pentru Petre Avram. Am început să râd: Petre era schilod, cu un picior mai scurt din naștere, șontăcăia printre noi de când eram mici. Era bogat, ce-i drept, dar beteag.

- Bună-ta nu se înșeală, iar tu ai face bine să vezi de fata ce îți e ție hărăzită, de Ana, se încruntă mama la mine.

În seara aia m-am gândit mult dacă o plac pe Ana sau pe Ileana. Ileana nu-mi dădea nici cea mai mică speranță, era frumoasă și atât! Dar Ana, Ana îmi plăcuse dinainte să apară Ileana-n sat și mă iubea. Jucaserăm în horă de atâtea ori și toată lumea știa că e mândra mea. Și ea era harnică și frumoasă, cu nimic mai prejos decât Ileana. Doar că Ileana era nou-venită.

În seara aia m-am dus, cuminte, să o chem pe Ana la o vorbă la poartă, ca un om cinstit. Și ne-am bucurat și ne-am împăcat... și nu a trecut mult și am cerut-o de nevastă. Totuși, a doua zi, m-am dus la Buna. Bătrâna râdea la mine:

- Te-ai împăcat cu Ana, bine ai făcut..

- Da, Buna, o iubesc pe Ana, o să o iau de nevastă.

- Și ce tot stărmoceai după Ileana?

- Dacă toți o făceau, am zis să-ncerc și eu!

- Nu mai încerca, băiete... la noi fetele-s zâne coborâte de pe Ulmet, multe din ele adică... și dacă le superi sau le strici soarta, o să fie vai de capul tău!

- Cum așa, zâne? Râsei a prost în timp ce mâncam o clătită. I-am căutat Bunei privirea și cred că atunci când am găsit-o, am înțeles: ochii îi străluceau aurii în apusul soarelui. N-am mai putut spune

decât:

- Ca tine!?

- Ca mine, ca Ana și Ileana... Băiete, nu supăra soarta. Ileana e trimisă și sortită lui Petre.

- Ologu, da ea știe!?

- Nu încă, nu știe.

- Dar va afla?

- Când se va îndrăgosti, da, va afla...

- Dar Ologu nici nu iese din bățatură!

Bunica se opri din măturat și mă privi intens:

- Sper că nu vrei să o lași pe Ana, nu!?

- Nu, Buni!

- Bine faci, copile! Că altfel ne atinge mânia ielelor și n-o să-ți fie bine. Nu porni război între două cete de zâne, Ionele, că te alegi cu-a treia, cu ceata Neîmpăcatelor!

- Ce-ai spus!? Cine sunt alea?

- Sunt zâne supărate pe veci pe pământeni care le-au înșelat și care s-au lepădat de ele. Se ascund în grote fără pic de lumină, pe coasta Ulmeților, iar dacă vreun călător le găsește intrarea, îi iau mințile. Prin pădurile alea sunt tot felul de zâne, și bune și rele. Oricum, nu e bine să te pierzi pe acolo! Din când în când, câte una se hotărăște să se coboare între oameni, să vadă cum e. Dacă îi e bine, rămâne toată viața aici, în sat. Dacă nu, pleacă în ceata Neîmpăcatelor, înapoi, în pădure.

- Ați înțeles acum ce ascunde pădurea?, ne întrebă bătrânul.

- Am înțeles, bade, am înțeles și-ți mulțumim de poveste. Dar, de curiozitate... ai rămas cu Ana?

- Da, am rămas, am fost foarte fericiți și iat-o că vine acum cu mâncarea de prânz pentru mine.

Pe drum sălta o femeie micuță cu o tașcă pe umăr. Puse mâna streășină la ochi, să dea soarele deoparte și să-și caute bărbatul. Când l-a văzut, a pornit voioasă spre el. Ne-au salutat și au plecat împreună la masă. Își luau prânzul acolo, pe măsuța de brad din poiana verde smarald, printre capre. Erau fericiți!

Formidabilul IAR-80

București, România (10 iunie 1944). Un avion românesc de vânătoare IAR-80 doborând un avion american de vânătoare Lockheed P-38 Lightning. Atacul de la 10 iunie 1944 cu avioane P-38 asupra aerodromurilor noastre a fost ziua cea mai neagră a aviației de vânătoare americane, datorită IAR-ului 80!

O sută de avioane de luptă americane au atacat, la 10 iunie 1944, baza aeriană de la Popești-Leordeni, județul Ilfov, apărată de Grupul 6 Vânătoare, aflat sub comanda pilotului Dan-Valentin Vizanty. În doar 12 minute, piloții lui Vizanty, cu 36 de avioane românești de tip IAR-80, i-au pus pe fugă pe americani, scriind o pagină glorioasă pentru aviația militară românească din istoria celui de-Al Doilea Război Mondial.

Lupul Carpaților

Pilotul de vânătoare locotenent-comandor **Dan-Valentin Vizanty** a fost unul dintre așii Aviației Militare Române din prima parte a secolului al XX-lea, alături de **Constantin Băzu Cantacuzino**, **Alexandru Șerbănescu** și **Ioan Milu**. O legendă a aviației militare, Vizanty, aflat la comanda Grupului 6 Vânătoare de la Popești-Leordeni, de lângă Capitală, era artizanul uneia dintre cele mai negre zile ale aviației americane, căreia îi doborâse peste 20 de aparate de zbor. Curajul și măiestria pilotului român, care avea la manșă „nebunia unui actor și iuțeala unui fulger”, l-au făcut unul dintre cei mai temuți, dar și mai respectați adversari în aer. Pe Frontul de Est, în luptele cu piloții sovietici, și-a câștigat renumele de „**Lupul Carpaților**”.

După război, drept recompensă, a fost aruncat în temnițele comuniste, după care a lucrat ca macaragiu sau muncitor agricol. Salvarea lui a venit de la președintele de atunci al Franței, Charles de Gaulle, cu sprijinul căruia Dan-Valentin Vizanty a părăsit România, în anul 1977, și nu s-a mai întors niciodată. A murit la Paris, în anul 1992, la vârsta de 82 de ani.

La 11 iunie 1944, ziarele americane Denver Post și Boston Herald relatau despre o înfrângere dureroasă a aviației Statelor Unite ale Americii deasupra teritoriului României: 24 de avioane de vânătoare Lightning P-38 fuseseră doborâte cu o zi înainte, la 10 iunie 1944, „de aviația germană, în apropierea câmpurilor petrolifere de la Ploiești”. O zi mai târziu, mass-media americană avea să repare eroarea.

Mai multe publicații din Chicago, Boston, New York și Washington prezentau imagini cu grupul care a făcut prăpăd în rândul aviației militare americane. Erau, de fapt, avioane românești IAR-80, iar artizanul acestei victorii era românul Dan Vizanty, comandantul Grupului 6 de Vânătoare de la Popești-Leordeni. Pilotul militar, care a primit, în urma acestei bătălii, renumele de **Spaima Lightning-urilor**, a doborât sau a avariat grav, în aceea zi, nu mai puțin de 13 avioane de vânătoare americane.

Nu întâmplător, autorul american Thomas McKelvey Cleaver, în Analele Luptelor Aeriene, a denumit ziua aceea **Blackest Day** („Cea mai neagră zi”). Richard Dick Wilsie, aviator american care a participat la raidul din 10 iunie 1944, a declarat, potrivit

Jurnalului de zbor al aceluiași McKelvey Cleaver: „**În aceea zi, am simțit ca și cum cerul ar fi căzut peste noi. Am simțit pe pielea noastră că am fost bătuți rău**”. Vizanty a pilotat, în magnifica bătălie, avionul său IAR-80, inscripționat pe coadă cu numărul 344.

Cronica unei victorii

În dimineața zilei de 10 iunie 1944, de la baza aeriană din Foggia (Italia) au plecat Grupurile de Vânătoare 1 și 82 din Forța a 15-a Aeriană de Vânătoare a Statelor Unite ale Americii. Erau 100 de avioane de vânătoare Lightning P-38 care aveau o singură țintă: Baza de la Popești-Leordeni, care îi împiedica să bombardeze în voie rafinăriile din zona Ploieștiului, principală sursă de combustibil a armatei naziste.

De obicei, atacurile se desfășurau seara sau noaptea. De această dată, americanii au schimbat planul. La 8 dimineața, au încercat un atac-surpriză, deoarece baza din apropierea Bucureștiului era apărată doar de oamenii lui Vizanty din Grupul 6 Vânătoare, care avea în componență Escadrilele 59, 61 și 62. Lupta ar fi fost inegală, românii prezentând doar 36 de avioane IAR-80, contra celor 100 de aparate de zbor americane.

Vizanty descria acest atac, în anul 1982, în revista franceză Pionniers. Printr-un miracol, cum recunoaște și el, avioanele americane au fost văzute pe radar de o santinelă aflată în postul de comandă și care a dat imediat alarma. Avioanele românești s-au ridicat pe cer în câteva minute. Grupul, alcătuit din trei escadrile de câte 12 avioane, a fost mobilizat de Vizanty cu o precizie matematică. Datorită disciplinei piloților români, americanii au fost, de fapt, cei surprinși.

„**Tocmai intrasem în birou să-mi parcurg corespondența când... alarmă!?!... la ora 8?! Surprins pentru moment de ora neobișnuită, îmi iau pistolul de alarmă, ies repede și lansez racheta verde prin care dau unităților mele ordinul de decolare imediată. Am decolat după ultima patrulă și, tăind traiectoria formației, ne-am situat în fruntea ei, continuând să luăm altitudine**”, a povestit **Dan Vizanty**, în revista „Pionniers”.

Fără să stea prea mult pe gânduri, Vizanty și grupul său de aviatori, deși în inferioritate numerică, au atacat în trombă Lightning-urile americane. Ceea ce a urmat a fost desprins parcă din epopeile cinematografice hollywoodiene. Doar 36 de avioane IAR-80 românești au distrus o mare parte din flota americană.

Alte surse susțin, însă, că descoperirea pe radar a avioanelor americane plecate spre Popești-Leordeni este rodul unei minuni. Santinela a lăsat aparatura nesupravegheată câteva minute, iar când a revenit la tabloul de comandă, doar instinctul de aviator l-ar fi făcut pe militarul în cauză să cupleze imediat butonul de alarmă.

„**Mă aflu la 1.500 de metri altitudine în fruntea formației și am auzit codificat în cască: „Atenție, Paris! Atenție, Paris! Indieni deasupra cuibului!”**. Am recunoscut îndată vocea lui **Traian Gavriliu**, șeful Biroului Operații al Aerodromului

Formidabilul IAR-80

(Urmare din pagina 21)

Popești-Leordeni, care mă anunța, astfel, că avioanele de vânătoare se îndreptau spre aerodrom. Atunci, privind peste bord, văd val după val, la foarte joasă altitudine, formațiuni de Lightning P-38. Imediat și fără ezitare, ordon prin radio: „Paris către Paris: 1, 2, 3, atacăm, urmați-mă!”, relatea Vizanty, la aproape 40 de ani de la evenimentele din 10 iunie 1944.

„Într-o fracțiune de secundă, situația s-a răsturnat radical. După primul atac, în învălmășeala care a urmat, principala preocupare a piloților români a fost să evite ciocnirile în vârtejul în care, în fiecare clipă, se aflau față în față cu avioanele americane, încrucișându-se cu viteze uimitoare. Înmărmuriți, toți cei de la sol au fost spectatorii și martorii acelei lupte sângeroase, în lumina orbitoare a soarelui de vară, în zgomotul exploziilor, în țăcănitul asurzitor al mitralierelor, în urletul fantastic al motoarelor, în timp ce, pretutindeni, se înălțau spre cer volutele de fum ale avioanelor doborâte care ardeau”, descria confruntarea Dan Vizanty în revista Pionniers.

Purtat pe brațe de camarazi

Bătălia aviatică a piloților români a durat doar 12 minute. În acest timp, cele 36 de IAR-80 românești au doborât, conform statisticilor oficiale, 24 de Lightning-uri P-38, iar după relatările celor de la sol, peste 50 de avioane de vânătoare americane. Celelalte au fost puse pe fugă sau puternic avariate de eroii Grupului 6 Vânătoare.

Dan Vizanty ar fi doborât personal 3 avioane și ar fi lovit și avariat grav alte 10. De altfel, pilotul român a dat un exemplu întregului grup, aruncându-se în mijlocul avioanelor americane și mitraliindu-le. A supraviețuit printr-un miracol, după ce un proiectil de 13,2 milimetri a străbătut carlinga aeronavei sale și a ieșit prin spatele avionului. Doar o manevră genială a făcut ca Vizanty să scape cu viață.

Grupul lui a pierdut în confruntarea din 10 iunie doar trei aviatori, cei mai buni, după cum îi cataloga acesta. Ceea ce au făcut cei din grupul lui Vizanty și Vizanty personal a fost uimitor. Americanilor greu le-a venit să creadă că o mână de IAR-80 le-a distrus două grupuri de avioane Lightning P-38 cu fuselaj dublu. Prima dată, i-au creditat pe nemți, dar apoi și-au dat seama că, de fapt, cei care i-au distrus erau românii Grupului 6 Vânătoare. A fost un miracol și supraviețuirea lui Vizanty, care a atacat direct avionul de comandă american și l-a doborât.

Cu toate acestea, cum numai un as al aerului putea să facă, a redresat avionul și a condus victorios grupul înapoi la bază, ne-a spus Gică Marițanu, fost medic militar și pasionat de aviația militară și de cariera lui Vizanty. Aviatorii Grupului 6 au fost primiți cu urale la sol. Vizanty a fost scos din carlingă și purtat pe brațe.

Comandantul Aviației Române, ministrul Aerului de la acea vreme, generalul **Gheorghe Jienescu**, când a aflat despre această uriașă victorie, ar fi izbucnit în lacrimi și le-ar fi trimis imediat, cu mașina personală, 24 de sticle de șampanie franțuzească oamenilor din companie. Lui Vizanty personal i-a trimis trei sticle de whisky pentru avioanele doborâte de acesta.

Grupul 6 de Vânătoare cu IAR-urile românești a ținut piept aviației americane care ataca zonele petrolifere. În total, între 4 aprilie 1944 și 23 august 1944, Grupul 6, avându-l în frunte pe pilotul Dan-Valentin Vizanty, a doborât pe câmpul de luptă șase fortărețe zburătoare B-17 (avioane pline cu muniție, foarte greu de doborât), șase bombardiere Liberator B-24 cu patru motoare și 28 de avioane Lightning P-38.

Personalitate charismatică și remarcabilă, locotenent-comandor Vizanty, absolvent al Școlii Militare de Ofițeri de Aviație Cotroceni, a avut, pe 24 august 1944, o convorbire telefonică ieșită din comun cu comandorul german Eduard Neumann, cu care

legase o strânsă prietenie în perioada în care România și Germania fuseseră aliate. Cum raportul de forțe pe front se schimbaseră între timp, Neumann și Vizanty se aflau în tabere adverse.

Aviatorul german l-a contactat telefonic pe prietenul său și l-a pus în gardă asupra intențiilor germane de a bombarda Bucureștiul. Vizanty, la rândul său, i-a dat replică omologului german, ridicând aviația română în întâmpinare. Vizanty a înțeles că Neumann își făcea doar datoria, la fel cum și pilotul român, de asemenea, își servea patria, independent de simpatiile personale.

Comandorul Vizanty, 43 de victorii personale confirmate

Până la sfârșitul războiului, Vizanty a acumulat 4.600 de ore de zbor și 43 de victorii personale, conform sistemului prevăzut de Statul Major al Aerului, ceea ce l-a plasat printre cei mai buni piloți de vânătoare din cel de-Al Doilea Război Mondial. După anul 2000, cercetătorul american **Jay A. Stout**, pilot de vânătoare, veteran al operațiunii Furtună în Deșert, relatează, în cartea sa „**Fortăreața Ploiești. Campania pentru distrugerea petrolului lui Hitler**”, cu obiectivitate, pe baza unei documentări intense, confruntările aeriene româno-americane, în special bătălia din 10 iunie 1944. El subliniază confuziile existente în frenezia luptei:

„Un amănunt interesant al acestei bătălii aeriene este faptul că americanii și-au identificat în mod eronat adversarii ca fiind avioane germane Focke-Wulf (FW)-190. Greșeala a fost perpetuată timp de câteva decenii și a fost corijată doar relativ recent”. Modelul românesc IAR-80/81 era puțin cunoscut la momentul acela și semăna foarte bine cu avionul de vânătoare german. De asemenea, autorul american recunoaște:

„Este probabil ca aviatorii americani să fi confundat avionul românesc cu FW-190 german din alt motiv. Românii nu erau considerați la fel de abili sau de formidabili ca omologii lor germani și este posibil ca americanii să fi considerat că piloții care-i învinseseră atât de categoric nu puteau fi decât germani”. Pilotul american **Herbert Stub Hatch**, participant la lupta din 10 iunie 1944, a scris câteva pagini dedicate lui Vizanty și Grupului 6 Vânătoare în cartea sa „**An ace and his angel: Memoirs of a World War II Fighter Pilot**” („Un as și îngerul său: Memoriile unui pilot de vânătoare din cel de-Al Doilea Război Mondial”), creditându-i cu acea victorie memorabilă, contestată mult timp de americani.

Actualmente, pe locul fostei baze aeriene de la Popești-Leordeni este o uzină dezafectată, „Danubiana”, un teren de fotbal părăsit, dar și mai multe construcții aflate în pericol de prăbușire. Structura acestora, pentru cunoscători, evidențiază fosta lor utilitate, aceea de hangar pentru avioane. Între timp, pe locul de unde altădată decola IAR-80 s-au construit blocuri de locuințe pentru cei care, la un moment dat, au lucrat la „Danubiana”. Actualmente, cu excepția fostelor hangare, în cartierul de la marginea orașului Popești-Leordeni nu mai există niciun indiciu cum că acolo ar fi fost, odată, o bază aeriană. Primăria din Popești-Leordeni are, pe un perete al său, o placă de comemorare pentru eroii aviatori care s-au jertfit în acea memorabilă zi de 10 iunie 1944, iar în monografia orașului Popești-Leordeni există câteva pagini care vorbesc despre momentul glorios al aviatorilor români. (sursa: Daniel Siegfriedsohn - Arhive istorice)

Banalul gunoi menajer transformat în electricitate

*Potrivit datelor oficiale, România produce anual în jur de 6-7 milioane de tone de deșeuri. Deșeurile din plastic, sticlă, aluminiu sau metal ajung la groapa de gunoi, dacă nu cumva ajung în Dunăre, în Deltă, în Marea Neagră, în pădurile din jurul orașelor sau în cursurile de apă. Gropile de gunoi de la marginea orașelor sunt pline ochi de deșeuri care, nu de puține ori, se aprind și fac aerul irespirabil. Sunt și focare de infecții. Ca să nu mai vorbim de faptul că, în România, sunt importate ilegal cantități uriase de gunoi, inclusiv textile și încălțăminte încadrate în grupa „second hand”. La acestea, se adaugă circa 160.000 de tone de textile provenite din România, care sunt aruncate pur și simplu la groapa de gunoi. Spre deosebire de noi, **Suedia reciclează atât de bine, încât importă 800.000 tone de gunoi, anual, din alte țări. Transformă deșeurile în energie pentru încălzirea unui milion de case, prin ardere controlată. Doar 1% din gunoiul suedez ajunge la groapa de gunoi, restul devine electricitate.***

Model pentru europeni și nu numai

Când vine vorba de reciclare și gestionarea deșeurilor, Suedia este considerată una dintre cele mai avansate națiuni din lume, cu un sistem atât de eficient, încât a devenit un model global. Ceea ce pentru alte țări reprezintă o problemă serioasă - acumularea și eliminarea gunoiului -, în Suedia este o sursă valoroasă de energie. Țara reușește să recicleze și să valorifice aproape tot ceea ce produce, ajungând în punctul în care importă, anual, peste 800.000 de tone de deșeuri din alte state europene, pentru a alimenta propriile instalații de conversie a gunoiului în energie.

Această performanță este rezultatul unui sistem bine pus la punct, bazat pe educație ecologică, tehnologii moderne și o legislație clară care încurajează cetățenii să sorteze deșeurile încă de la sursă. În loc să ajungă la groapa de gunoi, **peste 99% din gunoiul produs în Suedia este refolosit, reciclat sau transformat în energie termică și electrică.** Doar 1% din deșeurile suedezilor mai ajunge la depozite, o cifră uimitoare comparativ cu media europeană, unde procentele sunt mult mai mari.

Sistemul care face acest lucru posibil se numește waste-to-energy (WTE), adică transformarea deșeurilor în energie, prin ardere controlată în instalații specializate, cu emisii reduse și norme stricte de siguranță ecologică. În aceste centrale, gunoiul este ars la temperaturi înalte, iar

căldura generată este transformată în abur care acționează turbine ce produc electricitate. Seamănă un pic cu termocentralele românești, doar că folosesc altfel de materie primă. În același timp, surplusul de căldură este direcționat către rețelele urbane de încălzire centralizată.

Rezultatul este unul impresionant: peste un milion de locuințe suedeze sunt încălzite, anual, cu ajutorul deșeurilor arse, iar zeci de mii de case beneficiază de electricitatea produsă prin același proces. Sistemul funcționează atât de bine, încât Suedia a ajuns să aibă mai multe instalații WTE decât propriile nevoi de gunoi, motiv pentru care a început să importe deșeuri din Norvegia, Regatul Unit al Marii Britanii, Irlanda și alte țări europene, care încă nu au capacități suficiente de procesare.

Interesant este faptul că importul de gunoi nu presupune costuri pentru Suedia, ci dimpotrivă: **țările exportatoare plătesc Suediei pentru a prelua aceste deșeuri.** Astfel, statul scandinav nu doar că își produce energie, dar obține și venituri dintr-un serviciu ecologic. Este un model de economie circulară în care nimic nu se pierde, totul se transformă în resurse utile.

Pe lângă arderea controlată, Suedia investește continuu în reciclare, compostare și reutilizare, iar cetățenii sunt activ implicați în acest proces. În gospodărie, deșeurile sunt sortate pe mai multe categorii - hârtie, plastic, metal, sticlă,

resturi alimentare și deșeuri generale - și colectate separat. Resturile alimentare, de exemplu, sunt folosite pentru a produce biogaz care alimentează autobuzele din marile orașe.

Această abordare holistică face ca gunoiul să nu mai fie o problemă, ci o soluție. **În loc să polueze sau să ocupe spații valoroase în gropi de gunoi, deșeurile devin energie, căldură, combustibil și chiar profit economic.** Suedia a demonstrat că, prin voință politică, implicarea cetățenilor și tehnologie modernă, o societate poate atinge aproape zero deșeuri și poate exporta acest model oriunde în lume.

Așadar, în timp ce alte țări se luptă cu munți de gunoi și caută soluții temporare, de cele mai multe ori ineficiente, Suedia arde deșeuri și încălzește case, importă gunoi ca materie primă și continuă să își perfecționeze sistemul. Este o lecție de viziune, eficiență și responsabilitate față de mediu, una pe care tot mai multe națiuni încearcă să o învețe. (sursa: Internet)

Un aliment minune: SFECLA ROȘIE

În spatele culorii sale intense se ascunde o comoară nutritivă. Sfecla roșie este una dintre cele mai puternice surse naturale de nitrați, un aliment care ajută la îmbunătățirea circulației și la oxigenarea creierului și a mușchilor corpului uman. Este ideală pentru sportivi, dar și pentru cei care vor o memorie mai bună sau un sistem cardiovascular sănătos. Sfecla roșie este o minune de aliment. Bogată în antioxidanți, fier, vitamina C și acid folic, sfecla roșie sprijină ficatul, ajută la detoxifierea sângelui și combate inflamațiile. Sfecla roșie poate fi consumată crudă, fiartă, coaptă sau sub formă de suc. Iar pe lângă sănătate, aduce, de ce nu, și un strop de culoare vibrantă în orice farfurie.

Potrivit specialiștilor, sfecla roșie este bogată în nutrienți și oferă numeroase beneficii pentru sănătate, având proprietăți antioxidante, antiinflamatorii și efecte pozitive asupra sistemului cardiovascular și digestiv. Consumul regulat de sfeclă roșie poate ajuta la combaterea stresului oxidativ, la reducerea riscului de boli cronice, inclusiv cardiovasculare, și la îmbunătățirea performanței sportive, acolo unde este cazul. Iată o prezentare ceva mai detaliată a proprietăților sfeclei roșii, alimentul-minune:

Proprietăți antioxidante și antiinflamatorii:

- Sfecla roșie conține *betalaine*, pigmenți naturali cu puternice proprietăți antioxidante și antiinflamatorii. Aceste substanțe ajută la protejarea celulelor împotriva daunelor cauzate de radicalii liberi și la reducerea inflamațiilor cronice care pot contribui la dezvoltarea bolilor cardiovasculare și a altor afecțiuni.

- Antioxidanții din sfecla roșie, inclusiv *betacianinele*, *flavonoidele* și *carotenoizii*, contribuie la prevenirea îmbătrânirii premature și a bolilor cronice, mai ales la persoanele în vârstă.

Beneficii pentru sistemul cardiovascular uman:

- Sfecla roșie este bogată în nitrați, substanțe care se transformă în oxid nitric în organism. Oxidul nitric ajută la dilatarea vaselor de sânge, îmbunătățind circulația sanguină și reducând, totodată, tensiunea arterială. Acest efect este benefic pentru persoanele cu hipertensiune arterială și poate reduce riscul de boli de inimă, infarct și accident vascular cerebral (AVC).

Beneficii pentru sistemul digestiv al omului:

- Sfecla roșie este o sursă inepuizabilă de fibre alimentare, care contribuie la funcționarea optimă a sistemului digestiv. Fibrele alimentare ajută, printre altele, la prevenirea constipației și a altor probleme digestive. Sfecla roșie poate ajuta și la stabilizarea nivelului de zahăr din sânge și la îmbunătățirea sensibilității la insulină, fiind benefică pentru persoanele bolnave de diabet.

Alte beneficii ale sfeclei roșii

- Sfecla roșie conține *acid folic*, o vitamină esențială pentru creștere și dezvoltare, precum și mangan, care joacă un rol important în formarea oaselor și metabolismul energetic.

- Fierul din sfecla roșie poate ajuta la combaterea anemiei.

- Consumul regulat de sfeclă roșie poate contribui la îmbunătățirea performanței sportive, prin creșterea nivelului de energie și rezistenței.

Cum poate fi consumată sfecla roșie.

Recomandări

- Sfecla roșie poate fi consumată crudă, fiartă, coaptă sau sub formă de suc. Pentru a beneficia, însă, de proprietățile sale antioxidante și antiinflamatorii, este recomandat consumul regulat de sfeclă roșie, fie ca atare, fie în salate, supe sau sucuri. Rezultatele nu vor întârzia să apară. Dacă se optează pentru suc, este important să se respecte dozele recomandate și să se consulte medicul specialist (nutriționist, de familie) în cazul unor afecțiuni preexistente.

Așa stând lucrurile, se poate afirma cu certitudine că sfecla roșie este o legumă cu numeroase beneficii pentru sănătate, datorită conținutului său bogat în antioxidanți, vitamine, minerale și fibre. Cu siguranță, consumul regulat de sfeclă roșie, acest aliment-minune, poate contribui la îmbunătățirea stării generale de sănătate și la prevenirea sau combaterea anumitor afecțiuni, mai ales în cazul persoanelor de vârstă a treia.

CREAȚII ale scriitorului profesor Nicolae BĂCANU

Îți pot iubi numai umbra

Îți pot iubi numai umbra
Parfumată și caldă
Care nu minte,
Nu greșește,
Și nu mă înșeală
Nici măcar în gând.
Nici ziua,
Nici noaptea,
Nici când!
Această dulce fantasmă
Îmi soarbe cu nesaț
Cuvintele,
Privirile,
Destăinuirile
Și mă iubește necondiționat
Orbită de patimă
Și înfiorată de lună.
Din păcate doar umbra,
Această nuanță decoltată
Din somnul iubirii!

Aprinde-mi

Aprinde-mi inima,
Surâsul,
Și noaptea,
Care mă-nconjoară.
Te chem,
Te simt,
Te sorb,
Te bântui,
Te gust,
Cu gust de primăvară.
Când încă,
Nu ți-am sărutat,
Privirea care mă-nfioară,
Când glasul tău,
Încă oftat,
Mă iartă,
Cu parfum de seară,
Îmi freacă bolnav,
În minte,
Sfiala oarbă,
Doar sfiala.

Aerul arde

Aerul arde fumegând
Grav, în octavă.
Ziua se scurge
Șovăielnic și strâmb,
Spre noaptea concavă.
Odată cu ea,

Clipele,
Privirile,
Cuvintele,
Șoaptele,
Searbădă ura,
Desfrânate iubirile,
Ostenite în gând,
Simțămintele,
Își pierd disperate măsura.
Mi-e teamă să dorm,
Să uit, încă mă doare,
Setea îmi arde
Iertarea diform.
Amăgire în vis
E oarba culoare.
Într-un cer compromis
Îmi tremură-n minte,
Abia înnoptată,
Raza de soare.

Înserarea din minte

Străvezia lumină din cer,
Curge hipnotic,
Prelung,
În noaptea din gând.
Și toată această lumină,
Criptată,
Clipește întunecat,
Iscondind străzile zilelor mele,
Apuse delicat,
În scrum ascuns de stele.
În tainica lume,
Ce-mi freacă-n minte,
Apun parfumate,
Uimite,
Nespuse cuvinte,
Respirând în eter,
Străvezia lumină din cer.

Ascunde-ți chipul

Ascunde-ți chipul
Amăgire-albastră,
Ca un descânt de floare,
De alint,
Și dă-mi,
Din enigmatica-ți candoare,
Lumina-n care orb,
Te văd...
Te simt.
Ascunde-ți chipul
Amăgire albastră,
Și lasă-mi, rogu-te,
Uimirea,
Și ziua care-a înnoptat.
Mă leagă-nă,
În vis
Parfumul șoaptei,
Și zâmbetu-ți
Care oftează,
Înserat.

Pasionat colecționar

Nicușor Popoacă, inginerul care a strâns peste 300 de radiouri vechi

*Pasionat de electronică, inginerul **Nicușor Popoacă**, fost angajat al Termocentralei de la Chiscani, iar acum membru al As. C.A.R.P. „Ana Aslan”, a început să colecționeze radiouri în urmă cu șapte ani, după ce a suferit un infarct miocardic cu stop cardiorespirator - care i-a pus viața în primejdie - și a stat două zile în comă. La vârsta de 3 ani, se juca cu radiourile, iar la 13 ani a construit primul său aparat de radio cu lămpi, perfect funcțional. Pe când era licean, Nicușor a obținut locul III pe țară la Olimpiada de electrotehnică; de atunci, a fost recompensat cu nenumărate premii și distincții. Inginerul Nicușor Popoacă, omul care a păcălit moartea și s-a dedicat trup și suflet pasiunii sale, a înființat primul Muzeu Privat al Radioului la Brăila. În ultimii ani, „salvatorul de radiouri” a strâns o impresionantă colecție de aparate vechi, pe care le-a reparat și le-a readus, astfel, la viață. Deține peste 300 de radiouri vechi, cele mai multe din perioada interbelică, și toate sunt folosibile. Interesant este faptul că, la această oră, în România, mai sunt doar trei astfel de muzee. Din păcate (trebuie să o spunem), Brăila a ratat ocazia de a fi primul oraș din România cu un astfel de muzeu. Pentru că nu are un spațiu unde să-și expună prețioasele aparate, unele vechi de mai bine de un secol, pasionatul colecționar brăilean le expune, periodic, în aer liber, în fața unui imobil din cartierul Islaz. O astfel de expoziție a fost cea organizată pe 31 august 2025, eveniment prilejuit de împlinirea a cinci ani de la fondarea **primului Muzeu Privat al Radioului de la Brăila.***

O nouă șansă la viață. Un nou început

Se spune că oamenii devin conștienți de adevăratele valori ale vieții atunci când se află pe punctul de a sta față-n față cu Creatorul Universului. Inginerul Nicușor Popoacă a avut o adevărată revelație în urmă cu șapte ani, când a trecut printr-o mare cumpănă. După atacul de cord care era să-i fie fatal, i-a stăruit în minte ideea de a face ceva concret cu o mai veche pasiune de-a sa: aparatele de radio vechi, aruncate prin poduri și magazine. Așa s-a hotărât să înființeze la Brăila un muzeu al radioului cum nu s-a mai văzut în toată România, iar de atunci a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a realiza ceea ce și-a propus. În ultimii șapte

ani, inginerul Popoacă și-a transformat casa în muzeu, reușind să achiziționeze și să repare peste 300 de radiouri vechi, cele mai multe nemțești, din perioada 1923-1965. Pasiunea pentru electronică o are de când se știe, dar pasiunea pentru colecții a căpătat-o în anul 2018. Demn de precizat este faptul că pasionatul colecționar și-a expus pentru prima dată prețioasele aparate radio pe 25 august 2022, la Muzeul Brăilei „Carol I” - Centrul Diversității Culturale, în cadrul expoziției „Colecții și colecționari. Radiouri din perioada 1925 - 1965. Colecția inginer Nicușor Popoacă”. Cu

acest prilej, ing. Popoacă a făcut și o demonstrație de radiofonie, spre încântarea asistenței.

Se juca cu radiourile de la vârsta de 3 ani

Pentru brăileanul Nicușor Popoacă, radioul și tehnologia, în general, reprezintă un mod de viață. De fapt, radioul este viața sa.

„În anul 1966, când aveam doar trei ani, am demontat și am refăcut aparatul de radio cu lămpi al familiei. Având în vedere faptul că nu l-am montat corect, radioul a luat foc atunci când a fost pus în funcțiune! Vacanța de vară a anului 1972 mi-am petrecut-o la bunicii din comuna Unirea. Acolo, împreună cu un văr mai mare, am construit primul radio cu diodă și câști. Doi

ani mai târziu, în 1974, m-am înscris la Cercul de electronică de la Casa Pionierilor, la clasa prof. Marian Ciurea, un om deosebit, care mi-a dezvăluit universul fascinant al electronicii”, povestea, deunăzi, colecționarul de radiouri, lămpi și diode.

Urma de doi ani cursurile ținute la Palatul Pionierilor (actual Palat al Copiilor) când, în anul 1976, s-a înscris și la cercul de

Pasionat COLECȚIONAR

(Urmare din pagina 25)

radio, unde, sub îndrumarea prof. Dragomir, a realizat primul său aparat de radio cu lămpi, perfect funcțional. Avea doar 13 ani. În clasa a XI-a de liceu, viitorul colecționar a obținut locul III pe țară la Olimpiada de electrotehnică. După această perioadă, însă, electronica a rămas doar o pasiune ocazională. Până în primăvara anului 2018, când brăileanul a suferit un infarct miocardic devastator cu șoc cardiogen și stop cardio-respirator. Potrivit propriilor declarații, după manevrele de resuscitare, inima a început să-i bată din nou și a stat în comă timp de două zile. Timpul petrecut la ATI, după trezirea din comă, l-a determinat pe Nicușor Popoacă să ia decizia înființării unui muzeu al radioului la Brăila, conștient fiind de faptul că i s-a oferit o nouă șansă la viață.

Radiouri vechi de 100 de ani, perfect funcționale

Până să pună bazele muzeului privat, brăileanul a vizitat mai multe muzee ale radioului din Europa (Nicolis, din Italia, B&O Struer, din Danemarca etc), unde, însă, expozatele nu erau funcționale. S-a decis să adune în colecția sa aparate diverse, unele deosebit de valoroase: radiouri staționare, portabile, cu carcase din lemn, lemn și plastic, metalice etc, **toate funcționale**, cu preponderență din perioada 1923 - 1965. Cel mai vechi exponat este un radio TELEFUNKON A, produs în anul 1923, de firma „Telefunken”. Acesta este un radio detector cu cristal, cu audiția posturilor în căști. Următorul este din anul 1925, construit de firma „Siemens & Halske”, model Rfe 6. Este un aparat de

radio cu detector de cristal și recepție cu căști. Era atât de bine construit încât permitea audiția nu doar în una, ci în două perechi de căști. Un alt exponat valoros este radioul „Siebt 3”, construit în anul 1931, de firma „Dr. Georg”, din Berlin, cu patru lămpi, la care audiția se realiza în căști sau difuzor portabil.

O istorie aparte are radioul „Teka De VE 301 Wn”, construit în Germania, comandat de însuși dictatorul Adolf Hitler. Înainte de a ajunge la putere, în anul 1933, Hitler participa la mitinguri la care ținea discursuri lungi în fața a zeci de mii de oameni. După numirea sa în funcția de cancelar, și-a dat seama că mitingurile însemnau pierderi pentru economia țării. De aceea, a ordonat companiilor germane să producă un radio ieftin și ușor de manevrat, accesibil oamenilor de rând. Așa a apărut „VE 301”, produs ulterior de toate companiile germane de profil, după cum ne-a informat ing. Popoacă.

În acea perioadă, costul unui aparat de

radio era atât de mare, încât doar cei mai bogați germani și-l permiteau. Radioul comandat de Hitler, care avea să-i poarte numele, era ieftin și accesibil maselor largi. În felul acesta, Hitler a reușit să se adreseze fiecărei familii germane, ținând discursuri la radio în fiecare seară, pe unde lungi sa medii.

Un alt aparat de radio vechi, de mare valoare, din colecția ing. Nicușor

Popoacă, este „Seibt EJ 363 A”, produs tot de „Dr. Georg”, în anul 1928. Aparatul are în componență patru lămpi și recepționează unde lungi și unde medii, iar audiția se realizează cu ajutorul căștilor sau a unui difuzor extern.

„AEG Super Geatron 303”, produs de „AEG Radio Germany”, în anul 1934, este o altă piesă de rezistență a colecției „Popoacă”. Are în componență cinci lămpi, putea recepționa unde lungi, medii și scurte, iar audiția se făcea într-un difuzor încorporat. Este printre primele radiouri germane cu difuzor încorporat și printre ultimele produse în perioada interbelică, care recepționa și unde scurte. Și exemplele pot continua. Au urmat radiourile cu scala de unde în formă de arc de cerc, pe care le putem vedea în documentarele vechi sau în filmele din perioada marii conflagrații mondiale.

Cert este că, după Al Doilea Război Mondial, s-au realizat radiouri din ce în ce mai sofisticate, cu un design elegant, pentru europenii din toate clasele sociale. În perioada postbelică, în România, se puteau recepta pe unde scurte emisiile unor posturi de radio situate la mari distanțe, în alte țări, de exemplu, „Vocea Americii”, care se transmitea de la posturi de radio din SUA, BBC și „Europa Liberă”, care se transmitea din Germania și care puseseră autoritățile comuniste în alertă maximă. Tot atunci, au apărut și primele radiouri portabile cu lămpi.

Din anul 1965, însă, radiourile cu lămpi au început să fie înlocuite, treptat, de aparatele radio cu tranzistoare. Asta în condițiile în care cei mai mulți europeni considerau echipamentele cu tuburi superioare, din punct de vedere al calității sunetului, celor cu tranzistoare sau cu circuite integrate, după cum preciza pasionatul colecționar brăilean.

Marian GHEORGHE

Tribunul și maestrul

Florin BURTEA

Până să se întâlnească în acea zi frumoasă de martie, amândoi trecuseră printr-o scurtă perioadă dificilă a vieții lor, după evenimentele din decembrie 1989. Din considerente politice, deoarece lucraseră la revista *Săptămâna*, care era considerată a fi fost un „satelit” al Partidului Comunist, au avut probleme. Mai-marii din Ministerul Culturii, de după așa-zisa „Revoluție” din decembrie 1989, îi dăduseră afară de la toate publicațiile și agențiile de presă ale statului și făcuseră vorbele pe la toate celelalte ziare, reviste ale momentului, ca să nu-i mai angajeze sau să colaboreze cu cei doi mari publiciști, fără să se țină seama de marea lor valoare culturală, de vasta lor experiență literară și publicistică.

De aceea, cei doi prieteni au investit toți banii pe care-i acumulaseră până atunci din activitatea lor literară în noile publicații, revista *România Mare* și ziarul *Tricolorul*.

Au pornit treaba, Eugen Barbu devenind directorul revistei *România Mare*, iar Corneliu Vadim Tudor redactor șef, aceasta fiind un săptămânal cultural-politic. Publicațiile și, mai ales, revista, au avut un real succes, tirajele epuizându-se imediat ce apăreau la chioșcurile de ziare și-n alte centre de difuzare a presei din toate localitățile țării.

După un an de zile, prin luna iunie, într-o zi frumoasă de vară, cu cer senin și soare blând, care parcă te mângâie lin și odihnitor cu razele sale călduțe pe tot corpul, înveselind totodată iarba, florile, copacii, pescărușii și celelalte păsări din Parcul Herăstrău, rațe și găște ce plutesc pe întinsul argintiu al lacului, cele care zboară și se așează să se odihnească pe ramurile arborilor acestei oaze a naturii, prietenii se plimbau și discutau, mergând agale pe aleile străjuite de o parte și de alta de iarbă și copaci. Veneau de la Tribunal, unde înregistraseră un partid politic, Partidul România Mare, partid pe care cei doi îl înființaseră.

- Trebuia să o facem și pe asta, spuse Vadim Tudor, redactorul șef de la revista *România Mare*. Apoi continuă:

- Nu aveam cum să stăm deoparte, maestre! Nu puteam să nu participăm la viața politică a acestei țări, dacă vrem să facem ceva pentru ea, pentru poporul nostru. Trebuie să luptăm pentru neamul românesc și țara aceasta frumoasă cu toate armele de care dispunem! Nu o putem lăsa la cheremul trădătorilor, spionilor și hoților! Trebuie să-i apărăm bogățiile și granițele, cu toate mijloacele noastre literare și politice, acum mai ales că avem un partid politic.

- Da, răspuse Eugen Barbu. Mare adevăr grăiești, prietene! Asta trebuie să facem! Trebuie să ne apucăm serios de treabă! Ești un mare patriot, Vadim!, continuă directorul publicației *România Mare*.

- Da, maestre! Suntem luptători, patrioți, naționaliști! Dacă nu noi, atunci cine?!

Într-adevăr, s-au apucat de treabă. Peste câteva zile, Corneliu Vadim Tudor a fost ales președintele Partidului România Mare, având ca ideologie naționalismul. Au fost înființate filiale ale partidului în toate județele țării. Au fost create organizații județene, municipale, orășenești și comunale în toată țara. Activitatea partidului - politică, culturală, socială - a fost promovată în revista *România Mare*, care era difuzată în toată țara. Și, cum era de așteptat, munca depusă de către conducerea partidului și membrii filialelor din toată țara a început să se vadă: la alegerile parlamentare din anul 1992, după numai un an de la înființare, partidul a intrat în

Parlamentul României, în urma voturilor obținute de la alegători. Eugen Barbu, directorul revistei *România Mare*, a devenit deputat, iar Corneliu Vadim Tudor, redactorul-șef al publicației și președintele Partidului România Mare, a devenit senator, ambii parlamentari de București ai Partidului România Mare.

Marele scriitor Eugen Barbu a fost ales vicepreședintele Comisiei pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă, unde a activat până în luna septembrie 1993, când, din păcate, a decedat, la vârsta de 69 de ani. A fost parlamentar un an de zile! O mare pierdere pentru Parlament și pentru cultura românească!

Început de septembrie. Pe cerul albastru-plumburiu, norii cenușii plutesc ușor, ghidați de adieri suave de vânt. Este o zi închisă, mohorâtă. Cerul este înnorat. Senatorul Vadim Tudor, prezent la înmormântarea mentorului său, privind cerul cenușiu, își spuse: „I-a părut rău maestrului că a murit”, după care ceru aprobarea celor prezenți - rude, prieteni, colegi scriitori, artiști din toate domeniile - să țină o scurtă cuvântare: „Dragi prieteni, stimați colegi, transmit sincere condoleanțe familiei, rudelor; prietenilor prezenți la acest trist eveniment! A fost un mare om de cultură, publicist, romancier,

scenarist, director al revistelor *Luceafărul* și *Săptămâna*, membru corespondent al Academiei Române, membru al Uniunii Scriitorilor (fusesse dat afară din Uniunea Scriitorilor în 1990), deputat în Parlamentul României, a scris lucrări remarcabile, rămase în analele literaturii noastre, laureat al Premiului HERDER. Un prieten drag, intim, cu care am lucrat și colaborat ani la rând. O mare pierdere pentru cultura, literatura și politica noastră! Dumnezeu să-l ierte și să-l

odihnească în pace!”

După înmormântare a prezentat condoleanțe soției prietenului său decedat și, împreună cu ceilalți participanți la acest trist eveniment, s-a deplasat la un restaurant retras, unde a avut loc masa de pomenire a celui răposat. După ce a părăsit localul, a plecat acasă și s-a retras în camera sa, unde, de obicei, citea și scria, dar l-au năpădit amintirile. Își aminti că aceia care ajunseseră la conducerea Uniunii Scriitorilor, în frunte cu Mircea Dinescu și Andrei Pleșu, avuseseră tupeul și neobrăzarea ca să-l excludă pe Eugen Barbu, un mare om de cultură, scriitor de mare talent, din această breaslă a scriitorilor. Însă istoria literaturii nu reține decât Opera. Marele Eugen Barbu nu poate fi exclus din literatura română. Cărți precum *Groapa*, *Principele* sau *Săptămâna Nebunilor* rămân memorabile în literatura română.

Îi datora mult mentorului său răposat! Cu ceva ani în urmă, când prietenul său a fost laureat al prestigiosului Premiu internațional HERDER, ce se acorda unor personalități marcante aparținând culturilor est-europene, Vadim s-a folosit de bursa primită, participând la cursuri de istorie la Universitatea din Viena. Maestrul Eugen Barbu îl rugase să se folosească de bursă și să-și aprofundeze studiile de istorie. Mai rar așa oameni! Știa că-i va purta recunoștință acestui om atât timp cât va trăi!

Perioada de timp petrecută în Viena nu o va uita niciodată. I-a plăcut mult acest oraș frumos, superb chiar, atât de încărcat de istorie, traversat suav de Dunăre, ce te încântă cu edificii magnifice, palate și catedrale impunătoare, arhitectură modernă, evenimente culturale grandioase, emanând farmec și o atmosferă sublimă. Timpul petrecut la studii în Viena a fost o mică parte plăcută din viața sa. Nu o va uita niciodată!

(fragment din volumul *Patriotul*, apărut la Editura PIM, Iași, 2020)

BRĂILA - dar al Dunării

Prof. Octavian OSANU

Parafrazându-l pe Herodot, care menționa că *Egiptul este un dar al Nilului*, se poate considera că *Brăila este un dar al Dunării*. În concepția poetului național Mihai Eminescu, Dunărea face parte din Sfânta Treime a spațiului românesc: Dunărea, Carpații, Marea Neagră.

80 la sută din comerțul Țării Românești se efectua prin Schela Brăilei

Dunărea - *matahala Europei*, cum o numea Fănuș Neagu, străbate și unește patru capitale - Viena, Bratislava, Budapesta și Belgrad - și zece țări europene: Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, România, Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina. În parcul castelului Fürstenberg din orașul Donaueschingen, cele două pâraie, Brigach și Breg, își contopesc apele și pornesc într-o călătorie pe un traseu ce se întinde pe aproximativ 2.860 de kilometri, până la Marea Neagră, Dunărea fiind al doilea fluviu ca lungime din Europa.

Dunărea se mărginește cu Republica Moldova pe o distanță foarte scurtă, de aproximativ 0,57 km sau 569 m, la nivelul localității Giurgiulești.

Cursul Dunării în România se întinde pe o lungime de 1.075 de kilometri, de la Baziaș până la Marea Neagră, formând granița cu Serbia, Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina. În Conferința rostită la Brăila, pentru Biblioteca Petre Armencea, la 17 februarie 1908, **Nicolae Iorga** menționa:

„Brăila este un loc, din cele mai vechi timpuri, hotărât românesc. Prin felul în care este așezată Brăila, prin numele ei care vorbește, se arată că Brăila nu e altceva decât dezvoltarea firească a unui vechi sat de pescari români care a luat numele de Brăila, după numele strămoșului, pescarul

Brăilă, care s-a așezat în locurile unde se unesc din nou cele două cursuri ale Dunării. Poartă un nume destul de obișnuit în trecutul nostru. Între străvechile nume românești, care nu sunt latine, nici slavone, este numele de Brae, de unde se formează numela de Brăescu. Din Brae, se formează printr-un sufix obișnuit „Brăilă”, ca nume de om, precum e Trăilă, Vintilă etc. Deci e firesc ca din Brae să se formeze Brăilă. Târgul Brăilei s-a numit apoi Brăila, dar forma veche e Târgul lui Brăilă”.

Deoarece locul era foarte potrivit pentru adăpostirea corăbiilor, și întrucât Răsăritul avea nevoie de grânele și de lemnul românesc, încă din secolul al XIV-lea soseau la Brăila corăbii venind nu numai din Grecia, dar și din părțile asiatică. Un german care a luptat cu turcii la Nicopole în anul 1396 și care a scăpat de robia turcească a venit și în aceste părți, iar el pomeneste ca despre un loc unde vin corăbii mari din părți păgâne. Și, cu câteva decenii înainte, când domnii Țării Românești au încheiat tratat cu negustorii mari din Ardeal și din Brașov, se prevedea o anumită taxă pentru mărfurile care mergeau la Brăila (tricesima - 3%).

Dezvoltarea vechiului sat de pescari este legată de Dunăre. Brăila a devenit treptat un important port comercial, care a atras negustori din Europa și Asia. Portul Brăila, cunoscut și sub numele de Schela Brăilei, este unul dintre cele mai importante porturi fluviale și maritime din România, situat pe Dunăre, în orașul Brăila. Portul se întinde de la kilometrul 175 la kilometrul 167 al Dunării (8 km), pe ambele maluri, și este o sursă semnificativă de venituri pentru oraș, atrăgând numeroase companii internaționale. Schela Brăilei a fost odată cel mai important port al Țării Românești. Brăila a fost pe creasta valului odată cu *porto - franco* (1836-1883) și până la Primul Război Mondial, fiind chiar făuritor de prim plan ai modernității românești, ca centru de atracție intern și internațional. Grație regimului *porto-franco*, în perioada 1836-1861 prin Brăila s-a desfășurat peste 80% din comerțul exterior al Țării Românești. În perioada *La Belle Epoque* (1866-1914), Brăila a fost în prim-planul vieții economice românești, anii 1900 reprezentând anii de maximă înflorire, tradusă prin urbanistica unui oraș european.

Italianii au acaparat comerțul cu cereale de la Brăila, apoi sunt înlocuiți de greci. La sfârșitul secolului al XIX-lea, grecii sunt înlocuiți de evrei, care intră în concurență cu românii transilvăneni (Andre Bellessort, istoric francez, *La Roumanie contemporaine*, 1904, fragment publicat în revista *Analele Brăilei*, din 1939).

De Dunăre este legată și Balta Brăilei. Înainte de anul 1964, în Balta Brăilei au avut loc mai multe intervenții antropice. Prima încercare de ameliorare a avut loc în

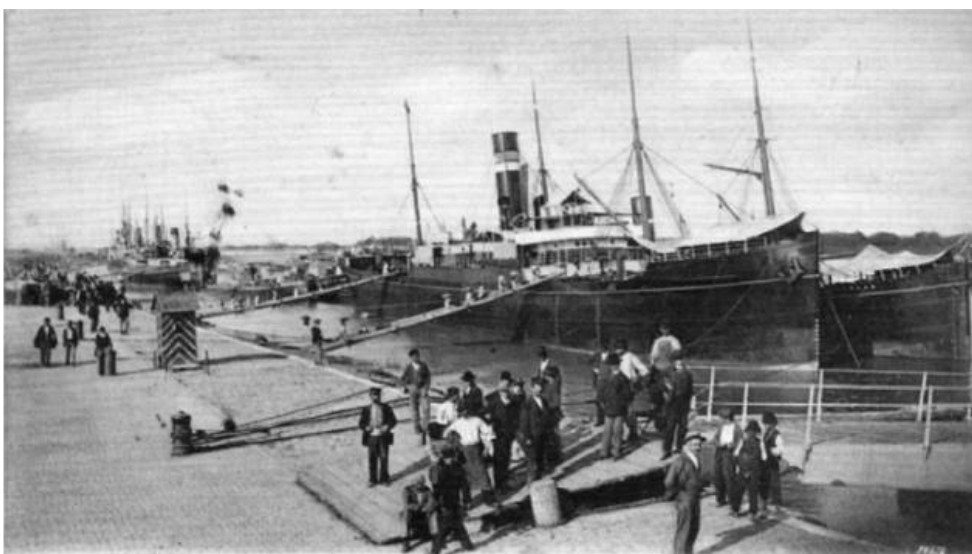
Bărci în portul Brăila, 1909
tablou de Jean Steriade

anul 1911, când Contele de Roma a îndiguit o celulă de 870 de hectare în zona Stoenеști - Agaua - Salcia. Nicolae de Roma (1875-1960), fiul lui Petru de Roma. Bunicul său, Nicolae Vogoride, caimacamul Moldovei, este cel care a falsificat alegerile Ad-hoc, din anul 1857.

Începând cu anul 1953, s-a înființat gospodăria agricolă MAI, care a îndiguit o nouă celulă, în continuarea vechiului dig al Contelui de Roma, care se extindea la nord de Salcia. Lucrările au fost executate cu deținuți politici. În anii '50, Balta Brăilei a fost un spațiu concentraționar. Gulagul românesc sau *Mica Siberie românească* cuprindea așa-zisele colonii de muncă, adevărate lagăre de exterminare. Acestea au fost la Salcia, Băndoiu, Grădina, Piatra, Saivane și Stoenеști. La Salcia a fost sediul penitenciarului până în anul 1954. Pe la colonia Salcia, în cei 13 ani de existență, au trecut circa 25.000 de oameni, cei mai mulți condamnați pentru fapte închipuite, iar mulți nici nu au fost condamnați. Au fost circa 1.500 de morți, dintre cei care au muncit din greu în Bălțile Brăilei.

În anii '60, în timpul lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, se proiectase înființarea a trei sectoare agropiscicole, cultivate prin rotație, la fiecare trei ani scoțându-se apa. Obținerea unei recolte record în anul 1964 a schimbat însă optica, trecându-se la agricultură permanentă, omițându-se faptul că, în lipsa apei încărcate cu aluviuni, care erau cele mai bune îngrășăminte naturale, terenurile nu se vor mai fertiliza, iar producția va scădea.

După 1990, IAS IMB s-a transformat în SC Insula Mare a Brăilei, ce deținea 62.000 ha, organizată în 67 ferme vegetale și 11 ferme zootehnice ce reprezintă 93% din zona îndiguită. În anul 1994, din inițiativa ing. Ion Susanu, s-a creat SC BRAIGAL SA, o societate agricolă integrată bazată pe producție și industrializare, ce a durat până în anul 2000, când a dat faliment. În anul 2002, SC Insula Mare a Brăilei a fost

preluată în arendă de Culiță Tărăță, care primește în exploatare 70.000 ha teren agricol, din care 56.000 teren arabil. Se cultivă grâu (20.000 ha), rapiță (10.000 ha), porumb (10.000 ha), soia (7.000 ha), floarea-soarelui (4.880 ha) și orz (3.085 ha). În anul 2014, Culiță Tărăță a murit. În același an, Insula Mare a fost concesionată de Agricost SRL Iași, administrator fiind fermierul Constantin Dulute, unul din cei mai bogați români, cu o avere de 60 milioane euro.

În anul 2018, afacerea a fost concesionată pe o perioadă de 14 ani (până în anul 2032) Companiei *Al Dahra* din Emiratele Arabe Unite, cu o cifră de afaceri de 1 miliard de dolari. Terenul rămâne al statului român. *Al Dahra* face parte din concernul *Al Ain*, deținut de șeicul Hamdan (fiul fondatorului Emiratelor Arabe Unite), actualul emir din Abu Dhabi, ce are o avere de 12 mld. de dolari. Statul român este perdant fără drept de apel. Nu va primi niciun ban pentru acest teren, pentru că investițiile se reduc din redevențe. Statul român câștigă în jur de 5,5 milioane euro ca redevență pentru concesionarea terenurilor din Insula Mare a Brăilei, dar o sumă asemănătoare plătește înapoi ca subvenții și ajutoare concesionarilor.

Trecute vremi

Lucia PĂTRAȘCU

**Trecute vremi, ce ați plecat șirag,
Doar gândul meu vă caută ades
Și ar mai vrea să m-așteptați în prag,
Să-mi îmbrăcați tăcerea cu-nțeleș.**

**Azi v-aș întoarce, de-aș putea-napoi,
Căci nu mi s-ar părea povară multă
Și v-aș spăla tristețile în ploii.
Dar gândurile cine mi le-ascultă?**

**Când lacrimile se aștern covor,
Nu pot să-mi ostoiască vechi dureri.
Și-acum răni deschise încă dor.
Și-s prizoniera propriei tăceri.**

.....
Trecute vremi, ce parcă ați fost ieri!

Întoarcere

Vasile MANDRIC

**Se-ntâmplă să fim așa de-nsetați
De stele, de nori, de cer și cu duh,
Fântâna sorbind cu tot cu văzduh,
Uitându-ne ochii în ea înecați.**

**Se-ntâmplă să fim rătăciți și apoi,
Pierzându-ne drumul de-ntoarcere-acasă,
Să nu știm unde cărarea ne lasă
De rătăcirile ce sunt în noi.**

**Se-ntâmplă ca în vis s-adormim, s-adormim,
Din vis în alt vis hoinărind tot într-una,
Uitându-i pe toți ce-i urâm sau iubim**

**Se-ntâmplă să plece speranța plângând
În adormirea de totdeauna
Și-ntoarcerea-n vis nu mai e când.**

Virginia Stanciu

la al 12-lea volum de fabule

*Inginer agronom de profesie, dar pasionată de lectură, **Virginia Stanciu**, membru activ al Cenaclului Literar-Artistic „Casa Speranței” și al Asociației C.A.R.P. „Ana Aslan” Brăila, a publicat nu mai puțin de 12 cărți de fabule pentru copii și adolescenți. Brăileanca în vârstă de 77 de ani s-a apucat de scris fabule și poezii la vârsta de 75 de ani, iar cărțile pe care le-a publicat, bogat ilustrate și cu o ținută grafică de invidiat, sunt dedicate fiilor, nepoților și strănepoților. Ori de câte ori are ocazia, Virginia își prezintă creațiile în ședințele Cenaclului literar „Casa Speranței”, iar aprecierile nu au întârziat să apară.*

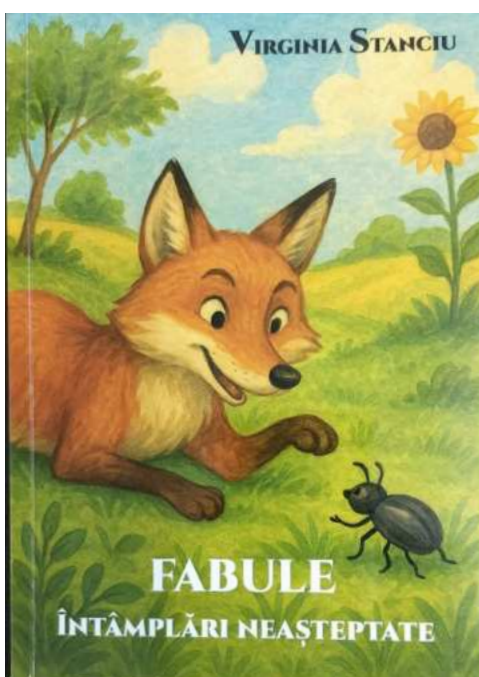
Literatură de calitate pentru copii și adolescenți

Virginia Stanciu este dovada vie a faptului că, atunci când ești pasionat de scris și de lectură, vârsta nu mai contează. Dimpotrivă.

Născută la Brăila, unde a urmat școala primară, gimnaziul și liceul, **Virginia Stanciu** a absolvit mai apoi Institutul Agronomic din București, devenind inginer agronom, profesie la care visase de când era mic copil. Nu a profesat, însă, la Brăila, pentru că destinul a dus-o în județul Argeș, la Domnești, unde s-a căsătorit și a lucrat ca agronom în livezile de prun și de măr. Acum, însă, pensionar fiind, **Virginia Stanciu** s-a întors în orașul natal.

S-a apucat de scris la vârsta de 75 de ani, după ce a devenit străbunică. Preocupată de felul în care viețuitoarele reușesc să comunice între ele și de modul în care acestea își îngrijesc puii, **Virginia Stanciu** a optat pentru fabule. A scris și poezii. Se inspiră, deopotrivă, din natură, dar și din mediul online, iar fabulele sale sunt scrise pe înțelesul celor mici și al celor mari.

Membră a Cenaclului literar-artistic „Casa Speranței” Brăila și a Societății Scriitorilor din Galați, Virginia are patru copii, cinci nepoți și doi strănepoți cărora le-a dedicat toată activitatea sa scriitoricească. În doar doi ani, a reușit să publice 12 cărți (două de poezii și 10 de fabule), șase în Argeș și șase la Brăila. Amintim aici: „Grădinița noastră” (poezii), „Lumea copiilor” (poezii), „Fabule pentru copii”, „Fabule pentru școlari”, „Fabule”

(vol. I), „Lumea copiilor” (fabule), „Lumea necuvântătoarelor” (fabule), „Fabule”, „Fabule alese”, „Fabule - proteste în pădure”, „Fabule” (vol. II) și „Fabule - întâmplări neașteptate”.

Ultimele cărți de fabule ale scriitoarei, publicate anul acesta, au fost bine primite de scriitorii cu state vechi din orașul nostru. Colaborează la Revista „Porto Franco”, din Galați și participă la Cafeneaua Literară din cadrul Academiei Bunicilor, de la Brăila, condusă de Claudiu Brăileanu. **Virginia Stanciu** le mulțumește, ori de

câte ori are ocazia, scriitorilor Vasile Mandric, Lică Barbu (membri al Cenaclului literar „Casa Speranței”) și Sterian Vicol (Galați), pentru sprijinul pe care i l-au acordat în activitatea scriitoricească pe care a desfășurat-o în ultimii doi ani.

Consemnări de Marian GHEORGHE

FABULA

Fabula este o scurtă povestire alegorică ce aparține genului epic, scrisă de obicei în versuri, în care autorul personifică animale, plante, fenomene ale naturii și lucruri care satirizează anumite năravuri, deprinderi, mentalități sau greșeli - toate acestea cu scopul de a le îndrepta. Fabula are următoarea structură: povestirea propriu-zisă (*istorioara cu tâlc*) și morala (*învățătura*). Figura de stil folosită de obicei în fabulă este personificarea. Fabula are un caracter satiric, dar și unul moralizator.

Fabula a luat amploare cu ajutorul lui Esop, care a trăit în secolul VI î.Hr. și care este considerat *părintele fabulei*. În perioada clasicilor, Socrate însuși ar fi pus în versuri fabule de Esop, cât timp a fost închis, înainte de a muri. Totodată, potrivit istoricilor, Demetrios din Falera este cel care publică prima antologie de fabule atestată istoric. Această antologie, pierdută astăzi, a dat naștere la numeroase versiuni. La această colecție se face, de fapt, referire când se menționează astăzi *fabulele lui Esop*.

N.B.: Cărțile publicate de Virginia Stanciu pot fi împrumutate de la biblioteca As. C.A.R.P. „Ana Aslan” și de la Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila

Reuniune după vacanță

Miercuri, 17 septembrie, s-au reluat întâlnirile bilunare, după o vacanță binemeritată, ale membrilor Cenaclului literar-artistic „Casa Speranței”, de la As. CARP „Ana Aslan” Brăila, eveniment ce a coincis cu intrarea în cel de-al 10-lea an de activitate neîntreruptă. Ședința a debutat cu un semnal dat de către scriitorul-jurnalist Ghinea Mitrea membrilor redacției revistei „Casa Speranței”, referitor la urgentarea predării materialelor ce vor acoperi viitorul număr al revistei. În ton cu toamna, profesorul, poetul Nicolae Băcanu a citit din creațiile sale, versuri comentate de scriitoarea, profesoara Liliana Toma. Dascălul Ion Ene - Sultan, cunoscut memorialist, a dezvăluit că lucrează la un nou roman din care a citit un fragment, iar scriitorul, profesor Jenică Chiriac, așa cum ne-a obișnuit, a expus un articol de

atitudine ce urmează a fi inserat într-un viitor număr al revistei noastre. Am salutat cu stimă și prețuire pe doamna inginer agronom Virginia Stanciu, care ne-a bucurat cu două cărți, *Fabule - volumul II* și *Fabule - întâlniri neașteptate*, din care ne-a oferit două felii, calde ca pâinea scoasă din cuptor. O prezență agreabilă - domnul profesor inginer Nicușor Popoacă, „patronul” ineditului Muzeu Radio brăilean, dornic de a deschide o expoziție la palatul pensionarilor. Consemnăm, de asemenea, intervenția cu câteva poezii proprii ale domnului Ion Văideanu. Un microrecital muzical mult-gustat de cei prezenți ne-a fost oferit de soprana Sândica Mândrilă. Următoarea ședință, la început de octombrie; va citi poetul Nicolae Matei. (Text Vergil MATEI, foto Marian GHEORGHE)

Ferestre în palmă

Liliana TOMA

DIMINEȚILE sunt ferestre de ținut în palmă. Prin ele văd strălucirea, pentru că am de partea mea umbra. Tresar și deschide două rânduri de ceruri, unul de zi și altul de noapte, unul pentru învelit și altul pentru iluzii. Diminețile nu se caută, nu se văd, dar se știu prin mine, pentru că-mi plâng și-mi râd în capilare, mă cer mereu în altă parte de timp, mă risipesc în desene abstracte risipite pe la cântători...

Diminețile închid vise în podul palmelor și deschid orizont cuvintelor din gând. Prin ele adulmec jumătate din ce-aș fi putut să fiu ieri și-mi vindec treptele tocite de așteptări... Ferestrele din palmă m-au arătat cum nădărnise visul în nopțile scăldate-n alb, m-au murit și m-au înviat prin toate curbările vieții... În fereastra din palma dreaptă mi-am pus în așteptare oglinda, iar în cea stângă, vârful inimii, să pipăie zorii...

Dimineți răsărând în apusul nopții, cu tălpi de iriși bobociți în rouă, crestează tăcerile din mine în jumătăți de sferturi ce stau să nască

drumuri ne-ncepute și cumini nemărginiri, de câteva ceasuri trecute de axul întâmplărilor din vis... dimineți ce urcă în improvizații de silabe până la ușa vorbirii, acolo unde gândul aștepte printre aripi, odihnindu-se pe-un strop de eternitate...

Diminețile mele - ferestre în buchet descântat de neodihna îngerilor plecați să cosească albastrul norilor... dimineți de umblet pe tavanul cerurilor, când Dumnezeu binecuvântă zările... dimineți cu tei înfrunziți în lumini scăpărate din lanuri de-argint, în care arhangheli murmură rugăciuni la umbra spicelor rodind întru cucernică mulțumire...

Dimineți - ferestre în palmă, cu poeme nescrise, vinovate de prea multe iubiri arse în jarul orelor ce-mpletesc ghirlande la glezna umbrelor din soapte... În palmă se-adună dimineți sărutate de cântec respirat în ierburi îmbătate de nectar, altoite în lumini sorbite de-nalturi... Diminețile mele din palmă - dezmiardări de migdală cu aromă de alge sărat-înpumate, poposind pe țărmul nopții, smerite și blânde, ca o litanie...

UMOR

de Ionel NEGRUȚ

CONEXIUNI GEOPOLITICE

Încălzirea e globală,
Pacea, liniștea ne scad
Explicație normală:
Multe avansări în grad.

D'ALE GURII

Carne, lapte infestate
Nu mai poți nimic să iei
Dar românii nu mor frate
Se mănâncă între ei.

CUM NE MAI ARDE FOCUL!

Cu prețurile ce-au sărit,
Că-s din import sau indigene,
În multe case-au devenit
Și gazele... lacrimogene.

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

Cu o mască prototip,
Ne-am închis puțin la chip,
Dar acum, primind facturi
Am ajuns caricaturi.

CONTROVERSĂ

Chiar de pleacă mulți afară
Totuși, vreau să se rețină,
Doctori sunt destui în țară
Însă nu în medicină.

UNUI RATAT

Negăsind o sinecură,
Totuși, el își face treaba
Într-un bar, la băutura
Face umbră, dar degeaba.

UNUI FLANTROP

Generos cu-al său avut,
Stă întins pe fundul gropii
Pe deplin satisfăcut
Că a dat și „ortul popii”.

AUTUMNALĂ

Toamna e de milioane,
Ce bogată-i luna' noua!
Vom avea și avioane
Ca și vin la mâna' doua.

ETERNUL CARAGIALE

Ceartă multă în campanii,
Zic că sunt corupți și hoți
Însă cum râvnesc doar banii
În final se pupă toți.

Mărturia unei vieți dedicată comunității

Tincuța GHERGHICEANU

Cartea *Caligrafia ASTREI la Cahul - Anii 1998-2014*, scrisă de Doina Focșa, este mai mult decât o simplă lucrare documentară. Este dovada vie a pasiunii, dăruirii și altruismului unei persoane care înțelege profunzimea culturii și a identității naționale.

Autoarea, Doina Focșa, ne oferă în paginile acestei cărți nu doar o radiografie a eforturilor culturale ale aștristilor din Cahul, ci și mărturia unei vieți dedicată comunității și valorilor ei. Doina Focșa este un exemplu de generozitate și dăruire, o persoană care nu doar documentează, ci trăiește și inspiră cultură. Prin această carte ea aduce în prim-plan nu doar evenimentele și personalitățile care au marcat activitatea Societății ASTRA la Cahul, ci și spiritul inegalabil al solidarității și luptei pentru păstrarea identității naționale românești.

Sânguința sa, vizibilă în fiecare detaliu al acestei lucrări, reflectă o muncă titanică, menită să păstreze vie memoria culturală a regiunii. Generozitatea și altruismul Doinei Focșa se regăsesc nu doar în inițiativele documentate prezente în această carte, ci și în modul în care reușește să inspire comunitatea. Ea nu se limitează la a aduna fapte și date, ci le pune în slujba unei cauze mai mari: promovarea culturii ca liant între oameni și ca sursă de mândrie pentru generațiile viitoare.

Cartea este, în sine, o invitație la reflecție și acțiune. Activitatea aștristilor, descrisă aici, nu este doar istorie, este un model demn de urmat. Prin eforturile sale, Doina

Focșa ne arată că valorile nu trebuie doar păstrate, ci împărtășite cu ceilalți, iar acest mesaj este cu atât mai puternic, cu cât vine de la o persoană expansivă, energică și dedicată cauzelor nobile.

Recomand această carte nu doar celor interesați de istoria culturală a Cahulului, ci tuturor celor care caută inspirație. Doina Focșa ne demonstrează că, prin sânguință, altruism și pasiune putem crea ecouri care vor răsună dincolo de generații. *Caligrafia ASTREI la Cahul* este o declarație de iubire pentru cultură, comunitate și identitate, iar autoarea merită aprecierea și respectul nostru deplin.

N.B.: Cartea poate fi împrumutată de la biblioteca As. C.A.R.P. „Ana Aslan” și de la Biblioteca Județeană „Panait Istrati” Brăila

Catrene de Ionel JECU la lansarea volumului

Despre Cahul

Precum un fel de poveste
A scris o caligrafie.
Pot spune de ea că este
Tot o enciclopedie.

Autoarei

Azi este cu noi în sală
Și asta este destul.
Caligrafia astrală
Ne-a adus-o din Cahul.

Scritoarea

Dânsa a pus pe hârtie
O-ntrăgă biografie:
Că a scris caligrafia
Eu o să-mi scot pălăria.

Scrisoare din Basarabia

Grigore VIERU

Cu vorba-mi strâmbă și pripită
Eu știu că te-am rănit, spunând
Că mi-ai luat și grai, și pită,
Și-ai năvălit pe-al meu pământ.

În vremea putredă și goală
Pe mine, frate, cum să-ți spun,
Pe mine m-au mințit la școală
Că-mi ești dușman, nu frate bun.

Din Basarabia vă scriu,
Dulci frați de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot și prea târziu,
Mi-e dor de voi și vă sărut.

Credeam că un noroc e plaga,
Un bine graiul cel sluit.
Citesc azi pe Argezi, Blaga -
Ce tare, Doamne, - am fost mințit!

Cu pocăință nesfârșită
Mă rog iubitului lisus
Să-mi ierte vorba rătăcită
Ce despre tine, frate, -am spus.

Din Basarabia vă scriu,
Dulci frați de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot și prea târziu,
Mi-e dor de voi și vă sărut.

Aflând că frate-mi ești, odată
Scăpai o lacrimă-n priviri
Ce-a fost pe loc și arestată
Și dusă-n ocnă la Sibiri.

Acolo-n friguroasa zare,
Din drobul mut al lacrimii
Ocnășii scot și astăzi sare
Și nu mai dau de fundul ei.

Din Basarabia vă scriu,
Dulci frați de dincolo de Prut.
Vă scriu cum pot și prea târziu,
Mi-e dor de voi și vă sărut.

Tu, iartă-ne, limbă română

Adrian PĂUNESCU

De toată trădarea aceasta,
De toată pornirea păgână,
De toată vânzarea de frate,
Tu, iartă-ne, limbă română!

De toată supunerea oarbă,
De toată iuțeala de mână,
De toată uitarea de sine,
Tu, iartă-ne, limbă română!

De felul cum trecem Ardealul,
Ca marfa, din mână în mână,
De cinica negustorie,
Tu, iartă-ne, limbă română!

De singurătatea în care
Moldova furată se-ngână
Și Prutul ne ghilotinează,
Tu, iartă-ne, limbă română!

De harta aceasta bolnavă
Și scoasă silit din țâțână,
De Legi și Tratatate mizere,
Tu, iartă-ne, limbă română!

De noi, ce-am ajuns interjecții
Și oameni cu fruntea-n țărână,
De toți surdomuții ce suntem,
Tu, iartă-ne, limbă română!

De-aceste concesii, ce țara
O rană o fac să rămână,
De-aceste nedrepte hotare,
De neamul acesta, ce moare,
Tu, iartă-ne, limbă română!

Revista a fost imprimată la PAPER PRINT INVEST S.R.L. Brăila

ISSN 2344-343X, ISSN-L 2344-343X

File din calendarul creștin ortodox pe anul 2025

OCTOMBRIE (31 zile)
ziua 11 ore, noaptea 13 ore

1M (+) Acoperământul Maicii Domnului; Sf. Ap. Anania; Sf. Cuv. Roman Melodul; (+) Sf. Cuv. Chiriac și Iosif de la Bisericiani (Dezlegare la pește)

2J Sf. Sfințit Mc. Ciprian; Sf. Mc. Iustina fecioara

3V Sf. Sfințit Mc. Dionisie Areopagitul; Sf. Mc. Teoctist (Post)

4S (+) Sf. Pr. Mărt. Dumitru Stăniloae; Sf. Sfințit Mc. Ierotei, ep. Atenei

5D Sf. Mc. Haritina; (+) Sf. Cuv. Misail și Daniil de la M. Turnu. Duminica a XIX-a după Rusalii (Predica de pe munte - Iubirea vrăjmașilor); Ap. II Corinteni XI, 31-33; XII, 1-9; Ev. Luca VI, 31-36; glas 8, voscr. 6

6L Sf. Ap. Toma; Sf. Mc. Erotiida

7M (+) Sf. M. Mc. Serghie și Vah; Sf. Mc. Iulian pr. Chesarie diac. și Polihronie

8M Sf. Cuv. Pelaghia și Taisia (Post)

9J Sf. Ap. Iacov al lui Alfeu; Sf. Cuv. Atanasia, Andronic și Anastasia

10V Sf. Mc. Evlampie și sora sa, Evlampia; Sf. Cuv. Vasian și Teofil Mărt. (Post)

11S Sf. Ap. Filip, unul din cei 7 diac.; Sf. Ier. Teofan Mărt., ep. Niceei

12D Sf. Mc. Prov, Tarah și Andronic; Sf. Ier. Cosma, ep. Maiumei. Duminica a XXI-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic; Pilda semănătorului; Rugăciunea lui Iisus); Ap. Galateni II, 16-20; Tit III, 8-15; Ev. Luca VIII, 5-15; Ioan XVII, 1-13; glas 1, voscr. 7

13L (+) Aducerea moaștelor Sf. Ap. Andrei la Iași; Sf. Mc. Carp, Papil, Agatodor, Agatonica și Florenție

14M (+) Sf. Cuv. Parascheva de la Iași; Sf. Mc. Nazarie, Ghervasie, Protasie și Chelsie

15M Sf. Mc. Luchian, pr. din Antiohia (Post)

16J Sf. Mc. Longhin Sutașul

17V Sf. Prooroc Oseea; Sf. Cuv. Mc. Andrei Criteanul (Post)

18SSf. Ap. și Ev. Luca; Sf. Mc. Marin cel Bătrân

19D Sf. Prooroc Ioil; Sf. Mc. Uar; Sf. Cleopatra; Sf. Cuv. Ioan de la Rila; Duminica a XX-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain); Ap. Galateni I, 11-19; Ev. Luca VII, 11-16; glas 2, voscr. 8

20L Sf. M. Mc. Artemie; Sf. Gherasim din Chefalonia

21M (+) Sf. Cuv. Mărt. Visarion și Sofronie; Sf. Mc. Oprea; Sf. Pr. Mărt. Ioan din Gales și Moise Măcinic din Sibiel; Sf. Cuv. Ilarion cel Mare

22M Sf. Ier. Averchie, ep. Ierapolei; Sf. 7 tineri din Efes; (Post)

23J Sf. Ap. Iacob, ruda Domnului, întâiul ep. al Ierusalimului; (+) Sf. Pr. Mc. Constantin Sârbu; Sf. Cuv. Macarie Romanul

24V Sf. M. Mc. Areta; Sf. Mc. Marcu, Sotirih și Valentin (Post)

25SSf. Mc. Marcian și Martirie; Sf. Tavita

26D (+) Sf. M. Mc. Dimitrie, Izvorătorul de mir. Duminica a XXIII-a după Rusalii (Vindecarea demonizatăului din ținutul Gherghesenilor); Ap. II Timotei II, 1-10; Evrei XII, 11-13; 25-27; Efeseni II, 4-10; Ev. Matei VIII, 23-27; Ioan XV, 17-27; XVI, 1-2; Luca VIII, 26-39; glas 3, voscr. 9

27L (+) Sf. Cuv. Dimitrie cel Nou, Ocrotitorul Bucureștilor, ale cărui moaște se află în Catedrala Patriarhală; Sf. Mc. Nestor

28M (+) Sf. Ier. Iachint, mitr. Țării Românești; (+) Sf. Cuv. Teofana Basarab; Sf. Mc. Terentie, soția sa Neonila și cei 7 fii ai lor: Nita, Sarvil, Ierax, Teodul, Fota, Vilie și Evnichii; Sf. Ier. Firmilian, ep. Cezareei Capadociei;

29M Sf. M. Mc. Anastasia Romana; Sf. Cuv. Avramie și Maria, nepoata sa (Post)

30J Sf. Sfințit Mc. Zenovie, ep. Ciliciei și sora sa, Zenovia; Sf. Ap. Cleopa

31V Sf. Ap. Apelie, Stahie, Amplie, Urban, Aristobul și Narcis; Sf. Mc. Epimah (Post)

NOIEMBRIE (30 zile)
ziua 10 ore, noaptea 14 ore

1S Sf. doctori fără de arginți Cosma și Damian, cei din Asia (Pomenirea morților - Moșii de toamnă)

2D Sf. Mc. Achindin, Pigasie, Aftonie, Elpifidor și Anempodist. Duminica a XXII-a după Rusalii (Bogatul nemilostiv și săracul Lazăr); Ap. Galateni VI, 11-18; Ev. Luca XVI, 19-31; glas 4, voscr. 10

3L Sf. Mc. Acheptima ep., Iosif pr. și Aitala diac.; Așezarea moaștelor Sf. M. Mc. Gheorghe în Lida

4M Sf. Cuv. Ioanichie cel Mare; Sf. Mc. Nicandru și Ermeu; Sf. Cuv. Gheorghe Mărt. din Drama

5M Sf. Mc. Galaction și Epistimia (Post)

6J Sf. Pavel Mărt., patr. Constantinopolului; Sf. Cuv. Luca din Sicilia

7V Sf. 33 de Mc. din Melitina; Sf. Cuv. Lazăr din Muntele Galisiei (Post)

8S (+) Soborul Sf. Arh. Mihail și Gavriil și al tuturor cereștilor puteri

9D (+) Sf. Ier. Nectarie Taumatargul de la Eghina; Sf. Mc. Claudiu, Castor, Sempronian și Nicostrat; Sf. Mc. Onisifor și Porfirie; Sf. Cuv. Matrona. Duminica a XXIV-a după Rusalii (Învierea fiicei lui Iair); Ap. Efeseni II, 14-22; Ev. Luca VIII, 41-56; glas 5, voscr. 11

10L Sf. Ap. Olimp, Rodion, Sosipatru, Erast, Terțiu și Cvarț; (+) Sf. Cuv. Mc. Visarion de la Lainici; Sf. Mc. Orest

11M (+) Sf. M. Mc. Mina; Sf. Mc. Victor, Vichentie și Ștefanida; Sf. Cuv. Teodor Studitul

12M Sf. Ier. Ioan cel Milostiv, patr. Alexandrie; (+) Sf. Martiri și Mărt. Năsăudenii: Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigorie din Zagra și Vasile din Telciu; Sf. Cuv. Nil Pustnicul (Post)

13J (+) Sf. Ier. Ioan Gură de Aur, arhiep. Constantinopolului și mama sa, Sf. Antuza (Lăsatul secului pentru Postul Nașterii Domnului)

14V (+) Sf. Ap. Filip unul dintre cei 12 Apostoli; Sf. Ier. Grigorie Palama, arhiep. Tesalonicului (Începutul Postului Nașterii Domnului) (Dezlegare la ulei și vin)

15S (+) Sf. Cuv. Paisie de la Neamț; Sf. Mc. și Mărt. Gurie, Samona și Aviv, diac. (Dezlegare la ulei și vin)

16D Sf. Ap. și Ev. Matei (Dezlegare la ulei și vin). Duminica a XXV-a după Rusalii (Pilda samarineanului milostiv); Ap. Efeseni IV, 1-7; Ev. Luca X, 25-37; glas 6, voscr. 1

17L Sf. Ier. Grigorie Taumatargul, ep. Neocezareei Pontului și Ghendadie, patr. Constantinopolului; Sf. Cuv. Lazăr Zugravul (Post)

18M Sf. Mc. Platon, Roman și Zahau (Post)

19M Sf. Prooroc Avdie; Sf. Mc. Varlaam (Post)

20J Înainte-prăznuirea Intrării în Biserică a Maicii Domnului; (+) Sf. Cuv. Grigorie Decapolitul; (+) Sf. Mc. Dasie; Sf. Ier. Proclu, arhiep. Constantinopolului; (Post)

21V (+) Intrarea în Biserică a Maicii Domnului (Vovidenia) (Dezlegare la pește)

22S Sf. Ap. Filimon, Arhip, Onisim și Apfia; Sf. Mc. Cecilia (Dezlegare la pește)

23D (+) Sf. Cuv. Antonie de la Iezerul Vâlcii; Sf. Ier. Amfilohie, ep. Iconiei și Grigorie, ep. Acragandelor (Dezlegare la pește). Duminica a XXVI-a după Rusalii (Pilda bogatului căruia i-a rodit țarina); Ap. Efeseni V, 9-19; Ev. Luca XII, 16-21; glas 7, voscr. 2

24L Sf. Sfinți Mc. Clement, ep. Romei și Petru, ep. Alexandriei (Post)

25M Odovania Praznicului Intrării în Biserică a Maicii Domnului; (+) Sf. M. Mc. Ecaterina; Sf. M. Mc. Mercurie (Dezlegare la pește)

26M Sf. Cuv. Alipie Stălpnicul, Nikon și Stelian Paflagonul (Post)

27J Sf. M. Mc. Iacob Persul; Sf. Cuv. Natanail și Pinufrie (Dezlegare la ulei și vin)

28V (+) Sf. Cuv. Mărt. Arsenie de la Proslop; Sf. Cuv. Mc. Ștefan cel Nou; Sf. Mc. Irinarh (Post)

29S Sf. Mc. Paramon și Filumen; Sf. Cuv. Pitirun (Dezlegare la pește)

30D (+) Sf. Ap. Andrei, cel Întâi Chemat, Ocrotitorul României; (+) Sf. Ier. Andrei Șaguna, mitr. Transilvaniei; Sf. Ier. Frumentie, ep. Etiopiei (Dezlegare la pește). Duminica a XXX-a după Rusalii (Dregătorul bogat - Păzirea poruncilor); Ap. I Corinteni IV, 9-16; Coloseni III, 12-16; Ev. Ioan I, 35-51; Luca XVIII, 18-27

DECEMBRIE (31 zile)
ziua 9 ore, noaptea 15 ore

1L Sf. Prooroc Naum; Sf. Cuv. Filaret cel Milostiv (Tedeum - Ziua Națională a României) (Post)

2M (+) Sf. Cuv. Paisie și Cleopa de la Sihăstria; Sf. Prooroc Avacum; Sf. Mc. Miropi; Sf. Porfirie Cavsocalivitul; Sf. Ier. Solomon, arhiep. Efesului (Dezlegare la ulei și vin) (Dezlegare la pește)

3M (+) Sf. Cuv. Gheorghe de la Cernica și Căldărușani; Sf. Prooroc Sofonie (Dezlegare la ulei și vin)

4J (+) Sf. M. Mc. Varvara; Sf. Cuv. Ioan Damaschin (Dezlegare la pește)

5V (+) Sf. Cuv. Sava cel Sfințit; Sf. Mc. Anastasie (Dezlegare la ulei și vin)

6S (+) Sf. Ier. Nicolae, arhiep. Mirelor Lichiei, făcătorul de minuni (Dezlegare la pește)

7D (+) Sf. Mc. Filoteia de la Curtea de Argeș; Sf. Ier. Ambrozio, ep. Mediolanului (Milano) (Dezlegare la pește). Duminica a XXVII-a după Rusalii (Tămăduirea femeii gârbove); Ap. Efeseni VI, 10-17; Ev. Luca XIII, 10-17

8L Sf. Cuv. Patapie; Sf. Ap. Cezar, Tihic și Onisifor (Post)

9M Zămislirea Sfintei Fecioare Maria de către Sf. Ana; Sf. Proorociță Ana, mama Proorocului Samuel (Dezlegare la pește)

10M Sf. Mc. Mina, Ermoghen și Evgraf (Post)

11J Sf. Cuv. Daniil Stălpnicul și Luca cel Nou (Dezlegare la ulei și vin)

12V (+) Sf. Ier. Spiridon, ep. Trimitunde, făcătorul de minuni (Dezlegare la ulei și vin)

13S (+) Sf. Ier. Dosoftei, mitr. Moldovei; (+) Sf. M. Mc. Eustratie, Auxentie, Evghenie, Mardarie și Orest; Sf. Mc. Lucia, fecioara din Siracusa (Dezlegare la pește)

14D Sf. Mc. Tirs, Calinic, Filimon și Apolonie (Dezlegare la pește). Duminica a XXVIII-a după Rusalii (a Sf. Strămoși după trup ai Domnului; Pilda celor poftiți la cină); Ap. Coloseni III, 4-11; Ev. Luca XIV, 16-24

15L Sf. Sfințit Mc. Elefterie, ep. Iliriei; Sf. Mc. Antia și Suzana; Sf. Cuv. Pavel din Latro (Post)

16M Sf. Prooroc Agheu; Sf. Teofana, împ. (Dezlegare la ulei și vin)

17M Sf. Prooroc Daniel și Sf. trei tineri: Anania, Azaria și Misail (Post)

18J (+) Sf. Cuv. Daniil Sihastrul; Sf. Mc. Sebastian și Zoe; Sf. Ier. Modest, arhiep. Ierusalimului (Dezlegare la pește)

19V Sf. Mc. Bonifatie; Sf. Cuv. Aglaia, Sf. Ier. Grichentie, ep. Etiopiei; (Post)

20S Înainte-prăznuirea Nașterii Domnului; Sf. Sfințit Mc. Ignatie Teoforul, ep. Antiohiei; (+) Sf. Cuv. Serafim cel Răbdător de la Sămbăta de Sus (Sămbăta dinaintea Nașterii Domnului)

21D Sf. Mc. Iuliana din Nicomidia; Sf. Mc. Temistocle (Dezlegare la ulei și vin). Duminica dinaintea Nașterii Domnului (a Sf. Părinți după trup ai Domnului; Genealogia Mântuitorului); Ap. Evrei XI, 9-10; 32-40; Ev. Matei I, 1-25; glas 3, voscr. 6

22L (+) Sf. Ier. Petru Movilă, mitr. Kievului; Sf. M. Mc. Anastasia (Post)

23M Sf. 10 Mc. din Creta; Sf. Ier. Pavel, arhiep. Neocezareei (Post)

24M Sf. Mc. Eugenia (Ajunul Crăciunului) (Numai seara, grâu fiert îndulcit cu miere, poame, covrigi sau turte de făină)

25J (+) Nașterea Domnului (Crăciunul)

26V A doua zi de Crăciun; (+) Soborul Maicii Domnului; (+) Sf. Cuv. Nicodim cel Sfințit de la Tismana; (+) Sf. Cuv. Mc. Gherasim de la Tismana; Sf. Sfințit Mc. Eftimie, ep. Sardelor (Hartă)

27S A treia zi de Crăciun; (+) Sf. Ap., întâiul Mc. și arhid. Ștefan; Sf. Cuv. Teodor Mărt. (Sămbăta după Nașterea Domnului)

28D Sf. 20.000 de Mc. arși în Nicomidia. Duminica după Nașterea Domnului (a Sf. Iosif, logodnicul Sf. Fecioare Maria, Sf. David Proorocul și Sf. Iacob, rudenii Domnului; Fuga în Egipt); Ap. Galateni I, 11-19; Ev. Matei II, 13-23; glas 4, voscr. 7

29L Sf. 14.000 de prunci uciși din porunca lui Irod; Sf. Cuv. Marcel și Tadeu

30M Sf. Mc. Anisia fecioara; Sf. Cuv. Teodora din Cezareea; Sf. Cuv. Leon, arhim.

31M Odovania Praznicului Nașterii Domnului; Sf. Cuv. Melania Romana; (+) Sf. Mc. Hermes (Slujba în noaptea trecerii dintre ani) (Hartă)